

TEKSTY PRZYJĘTE**P6_TA(2007)0032****Transport i nielegalne przetrzymywanie więźniów****Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie zbadania sprawy rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów (2006/2200(INI))***Parlament Europejski,*

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie domniemanego wykorzystania terytorium krajów europejskich przez CIA w celu transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją decyzję z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie powołania komisji tymczasowej do spraw domniemanego wykorzystania przez CIA państw europejskich do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie rzekomego wykorzystania terytorium krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów ⁽³⁾,
 - uwzględniając delegacje komisji tymczasowej wysłane do Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, do Stanów Zjednoczonych, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Rumunii, Polski i Portugalii,
 - uwzględniając nie mniej niż 130 przesłuchań przeprowadzonych przez komisję tymczasową w ramach jej posiedzeń, delegacji i poufnych rozmów,
 - uwzględniając wszystkie dokumenty w formie pisemnej otrzymane przez komisję tymczasową lub do których miała ona dostęp, a w szczególności poufne dokumenty, które jej zostały przekazane, zwłaszcza przez Europejską organizację ds. bezpieczeństwa ruchu lotniczego (Eurocontrol) oraz przez rząd Niemiec lub które otrzymała z różnych źródeł,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie postępów poczynionych przez UE w zakresie tworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (PWBS) (art. 2 i 39 Traktatu UE) ⁽⁴⁾, zwłaszcza jej ustęp 3,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie Guantánamo ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając art. 175 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji tymczasowej do zbadania sprawy rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów (A6-0020/2007),
- A. mając na uwadze, że w swojej rezolucji z dnia 6 lipca 2006 r. Parlament postanowił, że prace komisji tymczasowej będą kontynuowane przez pozostały okres 12-miesięcznego mandatu, z zastrzeżeniem postanowień art. 175 Regulaminu dotyczących ewentualnego przedłużenia mandatu,
- B. mając na uwadze, że przyjmując swoją rezolucję z dnia 22 listopada 1990 r. w sprawie Gładio ⁽⁶⁾, Parlament, ponad 16 lat temu, zwrócił uwagę na fakt, że służby wywiadowcze i organizacje wojskowe podejmują tajne działania pozostające poza jakąkolwiek odpowiednią kontrolą demokratyczną,

⁽¹⁾ Dz.U. C 286 E z 23.11.2006, str. 509.

⁽²⁾ Dz.U. C 287 E z 24.11.2006, str. 159.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0316.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0525.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0254.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 324 z 24.12.1990, str. 201.

Środa, 14 lutego 2007 r.

- C. mając na uwadze, że państwa członkowskie nie mogą pomijać wymogów nałożonych na nie przepisami prawa wspólnotowego i międzynarodowego, pozwalając na działanie obcym służbom wywiadowczym, które podlegają mniej surowym przepisom; mając również na uwadze, że działania służb wywiadowczych nie są sprzeczne z prawami podstawowymi tylko pod warunkiem, że istnieją odpowiednie środki umożliwiające ich monitorowanie,
- D. mając na uwadze, że zasada nienaruszalności godności ludzkiej jest zapisana w międzynarodowych przepisach dotyczących praw człowieka, zwłaszcza w preambule Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz w preambule i art. 10 Międzynarodowego paktu praw cywilnych i politycznych oraz mając na uwadze, że zasada ta jest gwarantowana orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; mając na uwadze, że zasada ta jest wyrażona w konstytucjach większości państw członkowskich, jak również w art. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej⁽¹⁾, a także mając na uwadze, że zasada ta nie powinna być podważana, nawet ze względu na bezpieczeństwo, zarówno w czasie pokoju, jak i wojny,
- E. mając na uwadze, że zasada nienaruszalności godności ludzkiej stanowi podwalinę wszelkich innych praw podstawowych gwarantowanych na mocy międzynarodowych, europejskich i krajowych instrumentów w dziedzinie praw człowieka, w szczególności prawa do życia, prawa do niebycia poddawanyemu torturom i nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, prawa do wolności i bezpieczeństwa, prawa do ochrony w przypadku usunięcia z terytorium państwa, wydalenia lub ekstradycji oraz prawa do skutecznego środka prawnego i do sprawiedliwego procesu sądowego,
- F. mając na uwadze, że wydanie w trybie nadzwyczajnym i tajne więzienie pociąga za sobą liczne naruszenia praw człowieka, w szczególności naruszenia prawa do wolności i bezpieczeństwa, prawa do niebycia poddawanyemu torturom i nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, prawa do skutecznego środka prawnego, a w skrajnych przypadkach prawa do życia; mając na uwadze, że w sytuacjach, gdy wydanie w trybie nadzwyczajnym prowadzi do tajnego uwięzienia, stanowi ono wymuszone zniknięcie,
- G. mając na uwadze, że zakaz tortur stanowi bezwzględnie obowiązującą normę prawa międzynarodowego (*ius cogens*), od której nie jest możliwe odstępstwo, a obowiązek zapewnienia ochrony przed torturami, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń i stosowania za nie sankcji obowiązuje wszystkie państwa (*erga omnes*), zgodnie z art. 5 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, art. 7 Międzynarodowego paktu praw cywilnych i politycznych, art. 3 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i właściwym orzecznictwem, art. 4 Karty Praw Podstawowych, a także konstytucjami i przepisami prawa krajowego; mając na uwadze, że szczegółowe konwencje i protokoły w sprawie stosowania tortur oraz mechanizmy monitorowania przyjęte na szczeblu europejskim i międzynarodowym dowodzą, jak wielką wagę społeczność międzynarodowa przywiązuje do tej nienaruszalnej normy; mając na uwadze, że gwarancje dyplomatyczne nie czynią zadość tym zobowiązaniom,
- H. mając na uwadze, że w demokracjach, których nieodłączną część stanowi poszanowanie zasad państwa prawa, walki z terroryzmem nie da się wygrać poświęcając bądź ograniczając te same zasady, które terroryzm stara się zniszczyć, zatem ochrona praw człowieka i podstawowych wolności nie może być nigdy przedmiotem kompromisu; mając na uwadze, że terroryzm można i należy zwalczać środkami prawnymi i musi on zostać pokonany przy poszanowaniu prawa międzynarodowego i krajowego,
- I. mając na uwadze, że należy stworzyć skuteczne instrumenty prawne do walki z terroryzmem w ramach zarówno systemu prawa międzynarodowego, jak i krajowego,
- J. mając na uwadze, że strategia przeciwdziałania terroryzmowi realizowana przez rząd Stanów Zjednoczonych wykorzystuje do kontroli danych sensorywnych obywateli europejskich wątpliwe środki, takie jak porozumienie Passenger Name Record (PNR) czy kontrola danych bankowych za pośrednictwem Stowarzyszenia na Rzecz Światowej Międzybankowej Telekomunikacji Finansowej (SWIFT),
- K. mając na uwadze, że niniejsze sprawozdanie nie ma na celu podważenia tajnego charakteru tajnych służb, a zmierza do ujawnienia bezprawności tych tajnych operacji, które, w okolicznościach podlegających analizie, doprowadziły do złamania prawa krajowego i międzynarodowego przy braku odpowiedniej kontroli demokratycznej,

⁽¹⁾ Dz.U. C 364 z 18.12.2000, str. 1.

Środa, 14 lutego 2007 r.

- L. mając na uwadze, że w dniu 6 września 2006 r. prezydent USA George W. Bush potwierdził, że Centralna Agencja Wywiadowcza (CIA) prowadzi program w zakresie tajnych więzień poza terytorium Stanów Zjednoczonych,
- M. mając na uwadze, iż prezydent George W. Bush powiedział, że kluczowe informacje uzyskane w ramach programu wydania w trybie nadzwyczajnym i tajnych więzień były udostępniane innym krajom i że program ten będzie kontynuowany, przez co bardzo realna staje się możliwość, że niektóre kraje europejskie otrzymywały – świadomie lub nieświadomie – informacje uzyskane przy pomocy tortur,
- N. mając na uwadze, że komisja tymczasowa otrzymała z poufnego źródła dokumenty z nieoficjalnego posiedzenia transatlantyckiego ministrów spraw zagranicznych z Unii Europejskiej (UE) i Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), w tym sekretarza stanu USA Condoleezy Rice, w dniu 7 grudnia 2005 r., potwierdzające, że państwa członkowskie wiedziały o programie wydania w trybie nadzwyczajnym, podczas gdy wszyscy oficjalni rozmówcy komisji tymczasowej udzielili jej błędnych informacji w tej sprawie,
- O. mając na uwadze, że komisja tymczasowa otrzymała z poufnego źródła protokoły z posiedzeń grupy roboczej Rady ds. międzynarodowego prawa publicznego (COJUR) oraz grupy roboczej ds. stosunków transatlantyckich (COTRA) z wyższymi rangą przedstawicielami Departamentu Stanu USA, przeprowadzonych w pierwszej połowie 2006 r. (a mianowicie w dniach 8 lutego i 3 maja 2006 r.), podczas gdy prezydencja Rady udostępniła jedynie skrócone wersje tych dokumentów; mając na uwadze, że dokumenty dotyczące tych posiedzeń, przesłane Parlamentowi przez Radę w odpowiedzi na jego wyraźną prośbę, były niekompletnymi zapisami z posiedzeń, w których brakowało istotnych fragmentów,
- P. mając na uwadze, że informacje o wyżej wymienionych posiedzeniach nie zostały dostarczone Parlamentowi, a sam przebieg posiedzeń utrzymywany był w ścisłej tajemnicy,
- Q. mając na uwadze, że w niniejszej rezolucji pod pojęciem „kraje europejskie” należy rozumieć państwa członkowskie oraz kraje kandydujące i stowarzyszone, zgodnie z mandatem komisji tymczasowej przyjętym w dniu 18 stycznia 2006 r.,
1. przypomina, że terroryzm stanowi jedno z głównych zagrożeń dla bezpieczeństwa Unii Europejskiej i że należy go zwalczać przy pomocy legalnych skoordynowanych wysiłków podejmowanych przez wszystkie rządy europejskie w bliskiej współpracy z partnerami międzynarodowymi, w szczególności ze Stanami Zjednoczonymi, zgodnie z wytycznymi strategii przyjętej na szczelbu Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ); podkreśla, że walkę z terroryzmem należy prowadzić w oparciu o wspólne wartości, jakimi są demokracja, praworządność, prawa człowieka i podstawowe wolności, oraz na rzecz ich ochrony; podkreśla ponadto, że wszystkie prace wykonane przez komisję tymczasową mają stanowić wkład w opracowanie jasnych i skoncentrowanych środków w walce z terroryzmem, ogólnie przyjętych z poszanowaniem przepisów prawa krajowego i międzynarodowego;
 2. uważa, że po 11 września 2001 r., tzw. wojna z terroryzmem w jej nadmiernych przejawach doprowadziła do poważnego i niebezpiecznego wyłomu w prawach człowieka i podstawowych wolnościach, jak stwierdził ustępujący sekretarz generalny ONZ Kofi Annan;
 3. wyraża przekonanie, że prawa jednostki i pełne poszanowanie praw człowieka przyczyniają się do bezpieczeństwa; uważa za konieczne w kontekście zależności między potrzebą bezpieczeństwa a prawami jednostki, by prawa człowieka były zawsze w pełni respektowane, przy zapewnieniu, że osoby podejrzane o działalność terrorystyczną będą sądzone i skazywane w sprawiedliwym procesie;
 4. podkreśla, że wyraźny obowiązek poszanowania, ochrony i popularyzacji praw człowieka jest wiążący niezależnie od statusu prawnego danej osoby i że należy unikać wszelkich przejawów dyskryminującego rozróżniania między obywatelami państw członkowskich a osobami w nich zamieszkałymi czy innymi osobami, które mają prawo do ochrony ze strony państw członkowskich lub które znajdują się w obszarze ich jurysdykcji;
 5. przypomina, że celem niniejszej rezolucji, opartej na sprawozdaniu komisji tymczasowej, jest z jednej strony określenie odpowiedzialności za czyny, jakie zbadała, a z drugiej strony zaproponowanie środków celem uniknięcia powtórzenia się w przyszłości nadużyć i pogwałceń popełnionych w ramach walki z terroryzmem;

Środa, 14 lutego 2007 r.

6. odnotowuje oświadczenie prezydenta Stanów Zjednoczonych George'a W. Busha z dnia 6 września 2006 r., według którego „niewielką liczbę osób podejrzanych o przewożenie organizacjom terrorystycznym i podejrzanych o terroryzm tajnych agentów pojmanych w trakcie wojny przetrzymywano i przesłuchiowano poza terytorium Stanów Zjednoczonych, w ramach odrębnego programu prowadzonego przez CIA” oraz że wiele z przetrzymywanych tam osób zostało następnie przekazanych do Guantánamo i że istnieje poważne podejrzenie, że inni więźniowie są nadal przetrzymywani w tajnych ośrodkach odosobnienia; zwraca uwagę na sprawozdanie Federalnego Biura Śledczego (FBI) z dnia 2 stycznia 2007 r., w którym wymieniono 26 zeznań w sprawie złego traktowania w Guantánamo, które miało miejsce od 11 września 2001 r.;
7. w związku z tym ubolewa nad faktem, że z uwagi na przeciwstawienie się niektórych państw członkowskich, Rada nie była w stanie przyjąć wniosków w odpowiedzi na to oświadczenie w trakcie posiedzenia Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 15 września 2006 r. i zwraca się do Rady o ich niezwłoczne przyjęcie, tak aby rozwiązać wszelkie wątpliwości dotyczące współpracy i cichego przyzwolenia rządów państw członkowskich na istnienie programu wydania w trybie nadzwyczajnym i programu tajnych więzień w przeszłości, obecnie i w przyszłości;
8. zwraca się do Rady i państw członkowskich o wydanie oświadczenia, w którym w jasny i stanowczy sposób wystąpią do rządu USA o zaprzestanie praktyk przetrzymywania i wydawania w trybie nadzwyczajnym, zgodnie ze stanowiskiem Parlamentu;
9. ubolewa nad faktem, że rządy krajów europejskich nie odczuwały potrzeby zwrócenia się do rządu USA o udzielenie wyjaśnień dotyczących istnienia tajnych więzień poza terytorium Stanów Zjednoczonych;
10. przyjmuje do wiadomości oświadczenie radcy prawnego Departamentu Stanu USA w trakcie jego spotkania z przedstawicielami państw członkowskich zebranymi w Radzie w dniu 3 maja 2006 r., zgodnie z którym program wydania w trybie nadzwyczajnym -którego istnienie potwierdził— zawsze był stosowany z pełnym poszanowaniem suwerenności zainteresowanych państw; zauważa, że jego wypowiedź została następnie potwierdzona podczas jego spotkania z delegacją komisji tymczasowej, która udała się do Waszyngtonu;
11. składa podziękowania byłym agentom CIA, którzy zaoferowali swoją pomoc komisji tymczasowej, w szczególności przy okazji niektórych poufnych posiedzeń, w trakcie których potwierdzili oni, że program nadzwyczajnego wydawania rozpoczął się już w latach 90.;
12. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie nowej wyłonionej po wyborach większości w Senacie Stanów Zjednoczonych, że zajmie się ona kwestią opracowanego przez CIA programu nadzwyczajnego wydawania więźniów; podkreśla, że jest to kolejne potwierdzenie istotnego znaczenia prac komisji tymczasowej;
13. wskazuje z dezaprobatą na brak współpracy z komisją tymczasową wielu państw członkowskich oraz Rady Unii Europejskiej; podkreśla, że postawa państw członkowskich, a zwłaszcza Rady oraz jej kolejnych prezydencji, jest daleka norm, których spełnienia Parlament ma prawo oczekiwać;
14. wyraża przekonanie, że poważne braki w zakresie udzielenia konkretnych odpowiedzi na kwestie poruszone przez ofiary, organizacje pozarządowe, media i parlamenty jedynie wzmocniły słuszność już i tak dobrze udokumentowanych przypuszczeń;
15. podkreśla poważne i rzetelne działania podjęte przez władze sądowe Włoch, Niemiec i Hiszpanii i Portugalii w sprawie zarzutów leżących w zakresie kompetencji komisji tymczasowej i zachęca władze sądowe innych państw członkowskich, aby wykazały podobną postawę wobec istotnych informacji udostępnionych przez komisję tymczasową;
16. zachęca parlamenty krajowe państw europejskich do dalszego prowadzenia lub wszczęcia szczegółowych dochodzeń w sprawie tych zarzutów, w sposób, jaki uznają za najstosowniejszy i najbardziej skuteczny, również poprzez tworzenie parlamentarnych komisji śledczych;
17. uznaje zasługi prasy światowej, w szczególności dziennikarzy amerykańskich, którzy pierwsi ujawnili nadużycia i naruszenia praw człowieka w związku z wydaniem w trybie nadzwyczajnym, co świadczy o wielkich tradycjach demokratycznych prasy w USA; odnotowuje również wysiłki i konstruktywne działania w tym zakresie kilku organizacji pozarządowych, szczególnie Statewatch, Amnesty International i Human Rights Watch;

Środa, 14 lutego 2007 r.

18. uznaje, że niektóre informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu, w tym informacje dotyczące istnienia tajnych więzień CIA, pochodzą z oficjalnych bądź nieoficjalnych źródeł w Stanach Zjednoczonych, co dowodzi siły i autokontroli, które stanowią nieodłączną część amerykańskiej demokracji;

19. wyraża głęboką wdzięczność dla wszystkich ofiar, które miały odwagę podzielić się swymi traumatycznymi doświadczeniami z komisją tymczasową;

20. wzywa wszystkie kraje europejskie do powstrzymania się od podejmowania jakichkolwiek działań przeciwko urzędnikom, byłym urzędnikom, dziennikarzom czy innym osobom, które poprzez składanie zeznań czy udzielanie innych informacji, czy to przed komisją tymczasową czy innymi organami dochodzeniowymi, pomogły naświetlić kwestię systemu wydawania w trybie nadzwyczajnym, nielegalnego przetrzymywania i transportu osób podejrzewanych o terroryzm;

21. ponownie wzywa Radę, w myśl rezolucji z dnia 6 lipca 2006 r., do przyjęcia wspólnego stanowiska, które wykluczyłoby akceptację jedynie gwarancji dyplomatycznych ze strony krajów trzecich jako warunku jakichkolwiek postanowień dotyczących zgodnej z prawem ekstradycji, w sytuacjach, gdy istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że poszczególne osoby byłyby narażone na tortury lub złe traktowanie;

Współpraca z instytucjami UE i organizacjami międzynarodowymi

22. ubolewa nad niewywiązaniem się przez Radę i jej prezydencję z obowiązku pełnego informowania Parlamentu o głównych aspektach i podstawowych decyzjach z zakresu wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZB) oraz o pracach prowadzonych w obszarze współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, zgodnie z art. 21 i 39 Traktatu o Unii Europejskiej;

23. w związku z tym podkreśla, że zupełnie nie do przyjęcia jest sytuacja, w której Rada najpierw ukryła, a następnie, dopiero na wniosek Parlamentu, udzieliła częściowych informacji o regularnie prowadzonych rozmowach z wysokiej rangi urzędnikami rządu USA, zapewniając, że jest to jedyna dostępna wersja; wyraża także potępienie w związku z faktem, że Rada wspominała również o wniosku państwa trzeciego o zachowanie poufności tych informacji;

24. zaznacza, że wspomniane zaniedbania Rady rzucają cień na rządy wszystkich państw członkowskich, ponieważ jako członkowie Rady ponoszą one odpowiedzialność zbiorową;

25. jest oburzony propozycją ówczesnej prezydencji Rady dotyczącą stworzenia wspólnych ram z rządem Stanów Zjednoczonych dotyczących standardów w zakresie wydawania osób podejrzanych o terroryzm, co zostało potwierdzone przez osoby, które brały udział w posiedzeniu grupy roboczej COJUR oraz COTRA z wyższymi rangą przedstawicielami Departamentu Stanu USA, przeprowadzonym w Brukseli w dniu 3 maja 2006 r.;

26. wzywa do ujawnienia wyników dyskusji przeprowadzonych ze Stanami Zjednoczonymi, według Gijisa de Vriesa, w sprawie definicji pojęcia „wydania” i „wydania w trybie nadzwyczajnym”;

27. przyjmuje do wiadomości fakt, że sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej (oraz wysoki przedstawiciel ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa), Javier Solana, potwierdził konieczność zapewnienia przez państwa członkowskie, że wszelkie podejmowane przez nie środki w walce z terroryzmem są zgodne z ich obowiązkami wynikającymi z prawa międzynarodowego; wyraża zaniepokojenie lukami w złożonym przed komisją tymczasową przez Radę i jej sekretarza generalnego oświadczeniu dotyczącym dyskusji w Radzie oraz wiedzy na temat metod stosowanych przez Stany Zjednoczone w ich kampanii przeciw terroryzmowi; ubolewa nad faktem, iż sekretarz generalny nie był w stanie uzupełnić dowodów, które już są w posiadaniu komisji tymczasowej; zwraca się do Rady o poinformowanie o wszelkich faktach i dyskusjach, w sprawach leżących w gestii komisji tymczasowej oraz do wspierania europejskiej polityki zagranicznej oraz międzynarodowej strategii antyterrorystycznej, która respektuje prawa człowieka oraz podstawowe wolności;

28. zadaje pytanie o prawdziwą istotę funkcji koordynatora UE ds. walki z terroryzmem, sprawowanej przez Gijisa de Vriesa, skoro nie był on w stanie udzielić satysfakcjonujących odpowiedzi na kwestie podniesione przez komisję tymczasową; jest zdania, że Parlament musi w najbliższej przyszłości przeprowadzić rewizję kompetencji koordynatora oraz wzmocnić je, a także zwiększyć przejrzystość i kontrolować jego działalność, tak aby wzmocnić europejski wymiar walki z terroryzmem;

Środa, 14 lutego 2007 r.

29. ubolewa z powodu odmowy wystąpienia przed komisją tymczasową dyrektora Europejskiego Biura Policji (Europol) Maxa-Petera Ratzela, tym bardziej że, oficerowie łącznikowi, w szczególności oficerowie amerykańskich służb wywiadowczych byli oddelegowani do Europolu; zwraca się do Maxa-Petera Ratzela, aby przedstawił Parlamentowi wyczerpujące informacje dotyczące roli i zadań tych oficerów łącznikowych, jak i danych, do których mieli dostęp i warunków dostępu;
30. składa podziękowania wiceprzewodniczącemu Komisji Franco Frattiniemu za jego współpracę przy pracach komisji tymczasowej oraz zachęca Komisję do zintensyfikowania działań polegających na dalszym poszukiwaniu prawdy i środków mających na celu uniemożliwienie powtórzenia się w przyszłości analizowanych wydarzeń;
31. docenia w szczególności zaangażowanie wiceprzewodniczącego Frattiniego w kwestię wykorzystania ram współpracy euroatlantyckiej w walce z terroryzmem międzynarodowym, przy zastosowaniu zharmonizowanych reguł w zakresie ochrony praw człowieka i podstawowych wolności;
32. składa podziękowania urzędowi Eurocontrol, a zwłaszcza jego dyrektorowi, za wspaniałą współpracę i bardzo użyteczne informacje, jakimi organizacja podzieliła się z komisją tymczasową;
33. wyraża zadowolenie z powodu ścisłej współpracy komisji tymczasowej z Radą Europy, a w szczególności jej Zgromadzeniem Parlamentarnym i sekretarzem generalnym, oraz zachęca komisję ds. prawnych i praw człowieka i jej przewodniczącego senatora Dicka Marty'ego do kontynuowania prac; popiera zalecenia sekretarza generalnego Terry'ego Davisa dla komitetu ministrów; podkreśla zgodność osiągniętych dotąd przez obydwie komisje wyników;
34. wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z odmową byłego sekretarza generalnego NATO, Lorda Robertsona i aktualnego sekretarza generalnego Jaapa de Hoop Scheffera, stawienia się przed komisją tymczasową oraz negatywną odpowiedzią tej organizacji na wniosek o umożliwienie dostępu do decyzji Rady Północnoatlantyckiej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie wykonania art. 5 Paktu Północnoatlantyckiego w następstwie ataków z dnia 11 września 2001 r. na Stany Zjednoczone; ponownie zwraca się o ujawnienie dokumentu lub co najmniej udzielenie informacji na temat jego treści, tego, w jaki sposób był i jest wdrażany, czy wciąż obowiązuje i czy w oparciu o ten dokument odbywały się loty CIA;
35. składa podziękowanie specjalnym sprawozdawcom ONZ, Manfredowi Nowakowi (ds. tortur) i Martinowi Scheininowi (ds. promowania i ochrony praw człowieka w walce z terroryzmem) za ich wkład w prace komisji tymczasowej, wyrażając tym samym ubolewanie, że nie było możliwe spotkanie komisji tymczasowej z Wysokim Komisarzem ds. Praw Człowieka, Louise Arbour; składa podziękowanie europejskiej sieci ekspertów ds. praw człowieka, a w szczególności koordynatorowi sieci, Olivierowi de Schutterowi, za wkład w prace komisji tymczasowej;

Informacje analizowane przez komisję tymczasową

Wydawanie w trybie nadzwyczajnym i niewłaściwe wykorzystanie przestrzeni powietrznej i lotnisk

36. przypomina, że program wydawania w trybie nadzwyczajnym stanowi praktykę pozasądową, która jest sprzeczna z istniejącymi normami międzynarodowymi w zakresie praw człowieka i zgodnie z którą osoba podejrzewana o udział w działaniach terrorystycznych zostaje bezprawnie uprowadzona, aresztowana lub przekazana pod kontrolę urzędników amerykańskich lub przewieziona do innego kraju w celu przesłuchania, które w większości przypadków obejmuje przetrzymywanie w trybie tajnym i poddawanie torturom;
37. ubolewa nad faktem, że rodziny ofiar nie mają żadnych informacji o losie swoich bliskich;
38. podkreśla, pomimo zamieszania wprowadzonego celowo przez niektórych przedstawicieli władz amerykańskich w prywatnych i publicznych wypowiedziach, że wydawanie w trybie nadzwyczajnym jest praktyką zupełnie inną od tej, którą niektóre kraje europejskie stosują jedynie w wyjątkowych przypadkach, mianowicie w przypadku zatrzymania lub aresztowania w krajach trzecich osób oficjalnie oskarżonych o bardzo poważne przestępstwa po to, by przetransportować je do Europy w celu postawienia tym osobom zarzutów przed sądem, przy zachowaniu wszystkich gwarancji prawnych systemu sądowego;

Środa, 14 lutego 2007 r.

39. potępia wydawanie w trybie nadzwyczajnym jako niezgodny z prawem instrument wykorzystywany przez Stany Zjednoczone w walce z terroryzmem; ponadto potępia akceptowanie i ukrywanie tych praktyk przy licznych okazjach przez tajne służby i organy rządowe niektórych krajów europejskich;
40. potępia jakikolwiek udział w przesłuchiowaniu osób będących ofiarami wydania w trybie nadzwyczajnym, ponieważ stanowi to godne pożałowania usprawiedliwienie tego rodzaju niezgodnych z prawem procedur nawet w przypadkach, gdy uczestnicy takiego przesłuchania nie ponoszą bezpośredniej odpowiedzialności za uprowadzenie, przetrzymywanie, torturowanie czy złe traktowanie ofiar;
41. uważa, że jak wykazano, praktyka wydawania w trybie nadzwyczajnym przynosi w walce z terroryzmem skutki przeciwne do zamierzonych i że wydawanie w trybie nadzwyczajnym w istocie szkodzi normalnym procedurom policyjnym i sądowym wymierzonym przeciwko podejrzewanym o terroryzm i je podważa;
42. podkreśla, że w okresie od końca 2001 r. do końca 2005 r. CIA wykonało co najmniej 1 245 lotów w europejskiej przestrzeni powietrznej lub też dokonało międzylądowań na europejskich lotniskach; należy do nich dodać bliżej nieokreśloną liczbę lotów wojskowych wykonanych w tych samych celach; przypomina, że z jednej strony mogło odbyć się więcej lotów CIA niż potwierdzono to w dochodzeniach komisji tymczasowej, a z drugiej strony nie wszystkie te loty były wykorzystywane do celów związanych z wydawaniem w trybie nadzwyczajnym;
43. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że kraje europejskie rezygnują z kontroli nad swoją przestrzenią powietrzną i portami lotniczymi przysmykając oko lub przyjmując loty obsługiwane przez CIA, które w pewnych przypadkach były wykorzystywane do wydania w trybie nadzwyczajnym lub niezgodnego z prawem przewożenia zatrzymanych; przypomina też wyraźny obowiązek wynikający z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, wyrażony również przez Europejską Komisję na rzecz Demokracji przez Prawo („komisję wenecką”);
44. jest w szczególności zaniepokojony, że podstawą ogólnych zezwoleń na przelot i międzylądowanie wydanych dla samolotów obsługiwanych przez CIA mogło być między innymi porozumienie NATO ws. zastosowania art. 5 Paktu Północnoatlantyckiego, przyjęte w dniu 4 października 2001 r.;
45. zauważa, że w orzeczeniu wydanym w sprawie żądania zamknięcia więzienia w Guantanamo amerykański Sąd Najwyższy stwierdza, że większość osób przetrzymywanych w kubańskiej bazie pochodzi z Afganistanu, a więc musiała być transportowana przez Europę;
46. przypomina, że art. 1 Konwencji w sprawie międzynarodowego lotnictwa cywilnego (Konwencja chicagowska) ustanawia zasadę, że umawiające się państwa sprawują pełne i wyłączne zwierzchnictwo nad przestrzenią powietrzną rozciągającą się nad ich terytorium, co w żadnym stopniu nie pociąga za sobą zwolnienia ich z pełnej odpowiedzialności za przestrzeganie praw człowieka na swoim terytorium, włącznie z przestrzenią powietrzną;
47. podkreśla, że CIA wykorzystuje zasady dotyczące lotnictwa cywilnego do obejścia prawnych zobowiązań nakładanych na samoloty państwowe, łącznie z samolotami obsługiwanyymi przez wojsko i policję, przewidziane w Konwencji chicagowskiej; przypomina, że art. 4 Konwencji chicagowskiej stanowi co następuje: „Każde umawiające się państwo zgadza się nie wykorzystywać lotnictwa cywilnego do jakichkolwiek celów niezgodnych z celami niniejszej konwencji”;
48. potwierdza, że w świetle dodatkowych informacji otrzymanych w trakcie drugiej części prac komisji tymczasowej, nieprawdopodobne jest, aby niektóre rządy europejskie nie wiedziały o działaniach związanych z nadzwyczajnym wydawaniem, jakie miały miejsce na ich terytoriach;
49. podkreśla, że dokumenty robocze komisji tymczasowej nr 7 i 8 ⁽¹⁾ dostarczają dodatkowych informacji w sprawie analizowanych przez komisję przypadków wydania w trybie nadzwyczajnym, jak również firm powiązanych z CIA, samolotów wykorzystywanych przez CIA oraz krajów europejskich, w których samoloty CIA dokonywały międzylądowań;

WŁOCHY

50. ubolewa nad faktem, że przedstawiciele obecnego i poprzedniego rządu Włoch, którzy są lub byli odpowiedzialni za włoskie tajne służby, odrzucili zaproszenie do wystąpienia przed komisją tymczasową;

(¹) Numery referencyjne: PE 380.593v04-00 i PE 380.984v02-00.

Środa, 14 lutego 2007 r.

51. potępia wydanie przez CIA w trybie nadzwyczajnym egipskiego duchownego Abu Omara, któremu przyznano azyl we Włoszech, a który został uprowadzony w Mediolanie w dniu 17 lutego 2003 r., przewieziony samochodem z Mediolanu do bazy wojskowej NATO w Aviano, a następnie przetransportowany samolotem przez bazę wojskową NATO w Ramstein w Niemczech do Egiptu, gdzie jest od tej pory przetrzymywany w pełnej izolacji i torturowany;
52. potępia czynną rolę odgrywaną przez pewnego sierżanta karabinierów oraz niektórych urzędników włoskich wojskowych służb bezpieczeństwa i służb wywiadowczych (SISMI) przy uprowadzeniu Abu Omara, wykazaną w dochodzeniu sądowym i popartą dowodami zgromadzonymi przez mediolańskiego oskarżyciela publicznego Armando Spataro;
53. dochodzi do wniosku i ubolewa nad faktem, że generał Nicolò Pollari, były dyrektor SISMI, ukrył prawdę podczas swego wystąpienia przed komisją tymczasową w dniu 6 marca 2006 r., stwierdzając, że agenci włoscy nie odgrywali żadnej roli w żadnych porwaniach dokonywanych przez CIA i że służby SISMI nie wiedziały o zamiarze uprowadzenia Abu Omara;
54. uważa za bardzo możliwe, biorąc pod uwagę zaangażowanie służb SISMI, że rząd włoski był poinformowany o nadzwyczajnym wydaniu Abu Omara na jego terytorium;
55. dziękuje oskarżycielowi publicznemu Armando Spataro za jego zeznania złożone przed komisją tymczasową, pochwała skuteczne i niezależne dochodzenia przeprowadzone przez niego z zamiarem wyjaśnienia sprawy wydania w trybie nadzwyczajnym Abu Omara i w pełni popiera jego wnioski i decyzję sędziego GUP (Giudice dell'Udienza Preliminare) o postawieniu przed sądem 26 obywateli USA, agentów CIA, 7 wysokich urzędników SISMI, karabiniera z jednostki ROS (specjalna grupa operacyjna) i wicedyrektora dziennika „Libero”; z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie postępowania przed sądem w Mediolanie;
56. wyraża ubolewanie, że uprowadzenie Abu Omara zagroziło prowadzonemu przez oskarżyciela publicznego Armando Spataro dochodzeniu w sprawie siatki terrorystycznej, z którą powiązania miał Abu Omar; przypomina, że gdyby Abu Omar nie został niezgodnie z prawem uprowadzony i przewieziony do innego kraju, czekałby go we Włoszech normalny uczciwy proces sądowy;
57. odnotowuje, że zeznania złożone przez generała Pollariego są niezgodne z szeregiem dokumentów znalezionych w pomieszczeniach SISMI, skonfiskowanych przez mediolańskich prokuratorów; uważa, że dokumenty te świadczą o tym, iż służby SISMI były regularnie informowane przez CIA o przetrzymywaniu Abu Omara w Egipcie;
58. głęboko ubolewa nad systematycznym wprowadzaniem w błąd m.in. prokuratorów mediolańskich przez kierownictwo SISMI w celu szkodzenia dochodzeniu w sprawie wydania w trybie nadzwyczajnym Abu Omara; wyraża najwyższe zaniepokojenie faktem, że najwyraźniej kierownictwo SISMI prowadzi równoległe inne działania, a także brakiem odpowiednich kontroli wewnętrznych i rządowych; zwraca się do rządu Włoch, aby bezzwłocznie zaradził tej sytuacji, wprowadzając odpowiednie kontrole parlamentarne i rządowe;
59. potępia niezgodne z prawem prześladowanie włoskich dziennikarzy badających sprawę wydania w trybie nadzwyczajnym Abu Omara i prowadzenie podsłuchu ich rozmów telefonicznych oraz skonfiskowanie ich komputerów; podkreśla, że zeznania tych dziennikarzy były niezwykle cenne dla prac komisji tymczasowej;
60. krytycznie przyjmuje długi czas, jaki zajęło rządowi Włoch podjęcie decyzji o usunięciu ze stanowiska generała Pollariego i zastąpienie go kimś innym;
61. ubolewa, że dokumenty w sprawie współpracy amerykańsko-włoskiej w zakresie walki z terroryzmem, które mogłyby być pomocne w dochodzeniu w kwestii wydania w trybie nadzwyczajnym Abu Omara, zostały przez byłą rząd Włoch opatrzone klauzulą tajności i że obecny rząd potwierdził status tajności tych dokumentów;
62. wzywa ministra sprawiedliwości Włoch do jak najszybszego nadania biegu wnioskowi o ekstradycję wspomnianych 26 obywateli amerykańskich, tak aby stanęli przed sądem we Włoszech;

Środa, 14 lutego 2007 r.

63. potępia wydanie w trybie nadzwyczajnym obywatela włoskiego Abou Elkassima Britela, aresztowanego w Pakistanie w marcu 2002 r. przez policję pakistańską i przesłuchiwanego przez urzędników amerykańskich i pakistańskich, a następnie wydanego władzom marokańskim i uwięzionego w ośrodku przetrzymywania „Temara”, gdzie przebywa nadal; podkreśla, że dochodzenie prowadzone we Włoszech przeciwko Abou Elkassimowi Britelowi zamknięto bez postawienia jakichkolwiek zarzutów;
64. ubolewa, że na podstawie dokumentacji przedstawionej komisji tymczasowej przez adwokata Abou Elkassima Britela, włoskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prowadziło w tym czasie „ciągłą współpracę” z obcymi tajnymi służbami, dotyczącą sprawy Abou Elkassima Britela po jego aresztowaniu w Pakistanie;
65. wzywa rząd Włoch do podjęcia konkretnych kroków prowadzących do natychmiastowego uwolnienia Abou Elkassima Britela i zapewnienia, aby wszelkie postępowania sądowe przeciwko Abu Omarowi mogły zostać przeprowadzone przed sądem w Mediolanie;
66. głęboko ubolewa nad faktem, że terytorium Włoch zostało przez CIA wykorzystane do dokonania międzyrządowego podczas lotu z USA przez Rzym do Syrii, wykorzystanego do wydania w trybie nadzwyczajnym Mahera Arara, który złożył zeznania przed komisją tymczasową;
67. zwraca uwagę na 46 międzyrządowań dokonanych na włoskich lotniskach przez samoloty obsługiwane przez CIA i wyraża poważne obawy dotyczące celu tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydań w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych lub też zmierzały do tych krajów;

WIELKA BRYTANIA

68. z zadowoleniem przyjmuje spotkanie w Londynie z brytyjskim ministrem ds. Europy oraz fakt dostarczenia przez rząd Wielkiej Brytanii dokumentacji oraz wyjaśnień; stwierdza, że władze brytyjskie nie potrafiły udzielić odpowiedzi na wszystkie kwestie poruszone przez delegację komisji tymczasowej w Londynie;
69. przyjmuje do wiadomości oświadczenia brytyjskiej sekretarz stanu ds. zagranicznych i Wspólnoty Narodów Margaret Beckett, która w pisemnej odpowiedzi na zapytanie parlamentarne przyznała, że rząd brytyjski był świadomy istnienia sieci tajnych więzień CIA, zanim prezydent Bush potwierdził ten fakt we wrześniu 2006 r.; wzywa rząd brytyjski do poinformowania, czy poruszył tę kwestię w rozmowach z władzami amerykańskimi i czy, a jeżeli tak, to kiedy, powiadomił o tym lub dyskutował na ten temat z innymi rządami europejskimi;
70. dziękuje brytyjskiej Wszechpartyjnej grupie parlamentarnej ds. wydawania w trybie nadzwyczajnym (APPG), złożonej z członków Izby Gmin i Izby Lordów, za jej pracę i przekazanie delegacji komisji tymczasowej w Londynie szeregu bardzo cennych dokumentów;
71. potępia wydanie w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, zamieszkałego w Wielkiej Brytanii obywatela Iraku, oraz Jamila El-Banny, zamieszkałego w Wielkiej Brytanii obywatela Jordanii, którzy zostali aresztowani przez gambijskie władze w Gambii w listopadzie 2002 r., przekazani agentom amerykańskim i przewiezieni samolotem do Afganistanu, a następnie do Guantánamo, gdzie byli przetrzymywani bez procesu czy innej formy pomocy sądowej;
72. wskazuje, że telegramy od brytyjskiej służby bezpieczeństwa MI5 do niewymienionego z nazwy obcego rządu, przedstawione przewodniczącemu APPG, Andrew Tyriemu, sugerują, że uprowadzenie Bishera Al-Rawiego i Jamila El-Banny zostało ułatwione dzięki częściowo błędnym informacjom dostarczonym przez MI5;
73. krytykuje brak gotowości ze strony rządu Wielkiej Brytanii do udzielenia pomocy konsularnej Bishe-
rowi Al-Rawiemu i Jamilowi El-Bannie z racji tego, że nie są oni obywatelami brytyjskimi;
74. potępia wielokrotne wydanie w trybie nadzwyczajnym Binyama Mohammeda, zamieszkałego w Wielkiej Brytanii obywatela Etiopii; wskazuje, że oprócz pobytu w więzieniach wojskowych Binyam Mohammed był przetrzymywany w co najmniej dwóch tajnych ośrodkach odosobnienia;

Środa, 14 lutego 2007 r.

75. jest głęboko poruszony zeznaniami adwokata Binyama Mohammeda, który oficjalnej delegacji komisji tymczasowej w Wielkiej Brytanii przedstawił obraz najokrutniejszych tortur, jakim poddawano jego klienta;

76. podkreśla, że były brytyjski sekretarz stanu ds. zagranicznych i Brytyjskiej Wspólnoty Narodów, Jack Straw, przyznał w grudniu 2005 r., iż urzędnicy brytyjskiego wywiadu spotkali się z Binyamem Mohammedem podczas jego aresztowania w Pakistanie; wskazuje w związku z tym, że niektóre pytania zadawane Binyamowi Mohammedowi przez marokańskich urzędników wydają się być zainspirowane informacjami dostarczonymi przez Wielką Brytanię;

77. potępia wydanie w trybie nadzwyczajnym obywatela brytyjskiego Martina Mubangi, który spotkał się z oficjalną delegacją komisji tymczasowej w Wielkiej Brytanii i który został aresztowany w Zambii w marcu 2002 r., a następnie przewieziony samolotem do Guantánamo; ubolewa z powodu faktu, że Martin Mubanga był przesłuchiwany przez urzędników brytyjskich w Guantánamo, gdzie był przetrzymywany i poddawany torturom przez cztery lata bez procesu czy innej formy pomocy sądowej, a następnie zwolniony bez postawienia zarzutów;

78. odnotowuje zeznania złożone przed komisją tymczasową przez Craiga Murraya, byłego brytyjskiego ambasadora w Uzbekistanie dotyczące wymiany informacji wywiadowczych uzyskanych przy pomocy tortur i opinię prawną Michaela Wooda, byłego doradcy prawnego w brytyjskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Brytyjskiej Wspólnoty Narodów;

79. wyraża zaniepokojenie opinią prawną Michaela Wooda, według której otrzymywanie lub posiadanie informacji zdobytych przy pomocy tortur, pod warunkiem braku bezpośredniego uczestnictwa w tych torturach, nie jest samo w sobie zabronione Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania; wyraża potępienie dla wszelkich prób zdobywania informacji przy pomocy tortur niezależnie od tego, kto uczestniczy w tym procederze;

80. odnotowuje kwestię 170 międzylądowań dokonanych na brytyjskich lotniskach przez samoloty obsługiwane przez CIA, oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzylądowań na brytyjskich lotniskach samolotów, które jak wykazano, przy innych okazjach były przez CIA wykorzystywane do wydania w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego, Binyama Mohammeda, Abu Omara i Mahera Arara oraz do wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zariego;

NIEMCY

81. potwierdza dobrą współpracę ze strony rządu Niemiec, przejawiającą się dostarczeniem przewodniczącemu i sprawozdawcy komisji tymczasowej dokumentów przeznaczonych tylko do użytku wewnętrznego; jednocześnie ubolewa, że żaden przedstawiciel niemieckiego rządu nie mógł stawić się przed komisją tymczasową;

82. z zadowoleniem przyjmuje znakomitą pracę wykonaną przez niemiecką parlamentarną komisję śledczą i wyraża pełne poparcie dla kontynuowania prac komisji;

83. dziękuje monachijskiemu oskarżycielowi publicznemu Martinowi Hofmannowi za zeznania złożone przed komisją tymczasową i wyraża poparcie dla wszystkich toczących się w Niemczech dochodzeń sądowych; odnotowuje i z zadowoleniem przyjmuje wydanie przez sąd rejonowy w Monachium nakazów aresztowania 13 agentów CIA, podejrzanych w związku z nielegalnym uprowadzeniem i bezprawnym uwięzieniem Khaleda el-Masri i oczekuje, że rząd niemiecki podejmie wszelkie niezbędne działania w celu uzyskania ich ekstradycji z USA;

84. wyraża podziękowanie dla komisji śledczej niemieckiego parlamentu za zbadanie sprawy Khaleda El-Masriego; stwierdza, że dotychczasowe dochodzenia przeprowadzone przez komisję wykazały brak udziału niemieckich władz w bezprawnych uprowadzeniach; oczekuje ostatecznych wniosków komisji śledczej niemieckiego parlamentu w tej sprawie;

Środa, 14 lutego 2007 r.

85. potępia wydanie w trybie nadzwyczajnym zamieszkałego w Niemczech obywatela tureckiego Murata Kurnaza, który złożył zeznania przed komisją tymczasową, a który został aresztowany w Pakistanie w listopadzie 2001 r., bez żadnej podstawy prawnej czy pomocy sądowej przewieziony przez policję pakistańską do jednostek amerykańskich znajdujących się po drugiej stronie granicy w Afganistanie i w końcu przewieziony samolotem pod koniec stycznia 2002 r. do Guantánamo, skąd został zwolniony 24 sierpnia 2006 r. bez postawienia zarzutów, po tym jak poddawano go torturom we wszystkich miejscach, w których był przetrzymywany;

86. wskazuje, że według (skreślenie) informacji udzielonych przez adwokata Murata Kurnaza oraz informacji dostarczonych przez niemieckie władze, istniała możliwość zwolnienia Murata Kurnaza z Guantánamo w 2002 r., ale została ona odrzucona przez niemieckie władze; odnotowuje, że przy wielu okazjach począwszy od 2002 r. adwokat Murata Kurnaza dowiadywał się od rządu Niemiec, że rozpoczęcie negocjacji z rządem USA w sprawie wypuszczenia Murata Kurnaza jest niemożliwe z uwagi na jego tureckie obywatelstwo; odnotowuje, że według uzyskanych przez komisję informacji już pod koniec 2002 r. Murat Kurnaz nie stanowił zagrożenia terrorystycznego; oczekuje pełnego wyjaśnienia przez komisję śledczą niemieckiego parlamentu wszystkich odnośnych działań lub ich braku ze strony władz niemieckich i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że dochodzenie to już się rozpoczęło;

87. ubolewa, że Murat Kurnaz był dwukrotnie przesłuchiwany, w latach 2002 i 2004, przez urzędników niemieckich w Guantánamo, gdzie był przetrzymywany bez postawienia oficjalnych zarzutów i bez procesu oraz bez udzielenia mu pomocy prawnej; ubolewa, że urzędnicy niemieccy odmówili mu wszelkiej pomocy i byli jedynie zainteresowani przesłuchaniem go;

88. w pełni popiera dochodzenie wszczęte przez oskarżyciela publicznego w Poczdamie, a potem przejęte przez oskarżyciela publicznego w Tybindze/Karlsruhe w dniu 25 października 2006 r., w sprawie nieznanymi sprawców w celu ustalenia, czy przed wysłaniem do Guantánamo Murat Kurnaz był w Afganistanie źle traktowany przez żołnierzy niemieckich należących do Kommando Spezialkräfte (KSK), niemieckich operacyjnych sił zbrojnych specjalnego przeznaczenia;

89. odnotowuje, że kiedy Murat Kurnaz był przesłuchiwany przedstawiono mu szczegółowe informacje na temat jego życia osobistego; stwierdza, że w związku z tym nasuwa się podejrzenie, że Murat Kurnaz znajdował się pod intensywną obserwacją jeszcze przed opuszczeniem Niemiec, która w tak szczegółowym stopniu z reguły może być prowadzona tylko przez krajowe służby bezpieczeństwa;

90. docenia inicjatywę rządu Niemiec podjętą w styczniu 2006 r., która doprowadziła w efekcie do wypuszczenia na wolność Murata Kurnaza;

91. potępia wydanie w trybie nadzwyczajnym obywatela Niemiec Mohammeda Zammara, aresztowanego bez postawienia formalnych zarzutów w dniu 8 grudnia 2001 r. na marokańskim lotnisku w Kasablance i przetrzymywanego oraz poddawanego torturom w Maroku i Syrii;

92. odnotowuje, że według poufnego źródła instytucji unijnych, w dniu 26 listopada 2001 r. niemieckie Federalne Biuro Policji Kryminalnej dostarczyło FBI danych dotyczących miejsca pobytu Mohammeda Zammara i że ułatwiło to jego aresztowanie;

93. wskazuje, że w następstwie spotkania urzędników niemieckiej Kancelarii Federalnej z urzędnikami wywiadu syryjskiego w lipcu 2002 r. prokuratorzy niemieccy wycofali zarzuty przeciwko kilku przebywającym w Niemczech obywatelom syryjskim, podczas gdy władze Syrii pozwoliły urzędnikom niemieckim na przesłuchanie Mohammeda Zammara w syryjskim więzieniu Far Falastin, co zostało potwierdzone przez poufne źródło instytucji unijnych; ubolewa, że Mohammed Zammara był w tym więzieniu przesłuchiwany przez agentów niemieckich;

94. wzywa I. komisję śledczą niemieckiego Bundestagu, aby w ramach zbliżającego się rozszerzenia jej mandatu zbadała również niedawno ujawnioną sprawę sprzecznego z prawem wydania Abdela-Halima Khafagy'ego, obywatela Egiptu od dawna zamieszkałego w Niemczech, który we wrześniu 2001 r. był prawdopodobnie aresztowany na terenie Bośni i Hercegowiny pod zarzutem działalności terrorystycznej i przetransportowany do więzienia w amerykańskiej bazie wojskowej „Eagle Base” w Tuzli, gdzie znęcano się nad nim i przetrzymywano w nieludzkich warunkach;

Środa, 14 lutego 2007 r.

95. jest w najwyższym stopniu zaniepokojony treścią dokumentu niemającego charakteru poufnego, w którego posiadaniu jest komisja tymczasowa i z którego wynika, że znajdująca się pod Stuttgartem baza wojskowa dowództwa sił amerykańskich w Europie US European Command (USEUCOM) planowała nielegalny transport co najmniej sześciu Algierczyków z Tuzli przez Incirlik do Guantánamo z; wzywa niemiecki Bundestag do jak najszybszego zbadania, w czy w przypadku tego domniemanego transportu złamane zostały przepisy statusu sił i porozumień lub umów z siłami zbrojnymi USA na terytorium Niemiec, czy USEUCOM planował nielegalny transport kolejnych przetrzymywanych i czy niemieccy oficerowie łącznikowi brali w tym jakikolwiek udział;

96. odnotowuje kwestię 336 międzylądowań dokonanych na niemieckich lotniskach przez samoloty obsługiwane przez CIA, oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych, lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzylądowań w Niemczech samolotów, które jak wykazano, przy innych okazjach były przez CIA wykorzystywane do wydania w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego, Binyama Mohammeda, Abu Omara i Mahera Arara oraz do wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zariego; szczególnie zaniepokojony jest faktem, że jeden z wymienionych lotów zmierzał do Guantánamo; gorąco zachęca władze niemieckie do dalszego prowadzenia dochodzenia w sprawie tego lotu;

97. odnotowuje zarzuty dotyczące tymczasowego przetrzymywania i złego traktowania osób podejrzanych o działalność terrorystyczną, co miało mieć miejsce w amerykańskim więzieniu wojskowym w Mannheim-Blumenau; wyraża zadowolenie z powodu dochodzenia wszczętego przez niemiecką prokuraturę krajową i ma nadzieję, że sprawa ta zostanie bliżej zbadana przez niemiecki Bundestag lub właściwą komisję śledczą;

SZWECJA

98. zwraca uwagę na stanowisko szwedzkiego rządu wyrażone w piśmie przekazanym komisji tymczasowej przez ministra spraw zagranicznych Szwecji Carla Bildta; wyraża ubolewanie, że żaden z przedstawicieli rządu nie mógł stawić się przed komisją tymczasową, aby wymienić poglądy na temat tego stanowiska;

99. potępia fakt, iż wydalenie przez Szwecję w grudniu 2001 r. Mohammeda El-Zariego i Ahmeda Agizy, obywateli egipskich ubiegających się o azyl w Szwecji, opierało się jedynie na gwarancjach dyplomatycznych otrzymanych od egipskiego rządu, co nie stanowiło skutecznej ochrony przed torturami; uznaje również, że szwedzki rząd utrudnił obu mężczyznom skorzystanie z praw przysługujących im na mocy Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, powiadamiając ich adwokatów dopiero w momencie, gdy przybyli do Kairu; wyraża ubolewanie w związku z faktem, że władze szwedzkie przyjęły złożoną przez Stany Zjednoczone ofertę udostępnienia samolotu, któremu przysługiwało specjalne zezwolenie na przelot, w celu przetransportowania obu mężczyzn do Egiptu;

100. ubolewa w związku z faktem, że szwedzkie służby bezpieczeństwa straciły kontrolę nad egzekwowaniem wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zariego do Egiptu, poza obszar państwa prawa, i nie zareagowały na poniżające traktowanie mężczyzn przez amerykańskich agentów na lotnisku Bromma;

101. podkreśla, że decyzję o wydaleniu tych osób podjęto na najwyższym szczeblu władz i że nie można było się od niej odwołać;

102. w pełni popiera decyzję Komisji Praw Człowieka ONZ z dnia 6 listopada 2006 r., w której stwierdzono, że Szwecja złamała bezwzględny zakaz tortur; podobnie popiera oddzielne orzeczenie Komisji ONZ ds. zwalczania tortur z dnia 20 maja 2005 r., w którym stwierdza się, że Szwecja naruszyła Konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zakazu stosowania tortur i że „otrzymanie [od Egiptu] gwarancji dyplomatycznych, które ponadto nie obejmowały mechanizmu ich egzekwowania, nie było wystarczające do ochrony przed tym oczywistym zagrożeniem”;

103. dziękuje pierwszemu parlamentarnemu rzecznikowi praw obywatelskich Szwecji, Matsowi Melinowi, za zeznania złożone przed komisją tymczasową i pochwała przeprowadzone przez niego dochodzenie, w wyniku którego stwierdzono, że szwedzka służba bezpieczeństwa i straż lotniska „były wyjątkowo uległe w stosunku do urzędników amerykańskich” i „utraciły kontrolę nad egzekwowaniem”, co doprowadziło do złego traktowania Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zariego, łącznie z fizycznym znęcaniem się i innymi przejawami upokarzania na lotnisku bezpośrednio przed ich przewiezieniem do Kairu;

Środa, 14 lutego 2007 r.

AUSTRIA

104. odnotowuje wyjaśnienia na piśmie przedstawione w imieniu rządu Austrii, ale ubolewa, że rząd austriacki nie uznał za stosowne oddelegować swojego przedstawiciela do stawienia się przed komisją tymczasową w celu wymiany poglądów na temat jego stanowiska;

105. stwierdza, że — zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami — wymienione w poniższych ustępach osoby (Massad Omer Behari i Gamal Menshawi) były zamieszkałe w Austrii i nie posiadały obywatelstwa austriackiego, a swoboda przemieszczania się w ich przypadku była nieograniczona; stwierdza, że obaj mężczyźni wyjechali z Austrii z własnej woli i nie byli kontrolowani przez władze austriackie oraz że ich zatrzymanie nastąpiło dzięki agencjom innych państw, poza terytorium Austrii i poza obszarem właściwości władz austriackich oraz bez udziału władz austriackich; stwierdza, że nie może być zatem mowy o nadzwyczajnym wydawaniu osób władzom innych państw;

106. przypomina jednak, że na mocy Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności państwa będące jej sygnatariuszami sprawują jurysdykcję nad osobami zamieszkującymi ich terytorium i w związku z tym mają obowiązek ich ochrony oraz badania wszelkich przypadków łamania praw człowieka odnoszących się do tych osób;

107. potępia fakt, że Masaad Omer Behari, zamieszkały od 1989 r. w Austrii obywatel sudański, który złożył zeznania przed komisją tymczasową, został uprowadzony na lotnisku w Ammanie w dniu 12 stycznia 2003 r. w drodze powrotnej z Sudanu do Wiednia;

108. ubolewa nad faktem, że Masaad Omer Behari był następnie niezgodnie z prawem potajemnie przetrzymywany w więzieniu w pobliżu Ammanu, prowadzonym przez jordański wydział ogólny wywiadu, bez procesu czy pomocy prawnej, oraz że był tam poddawany torturom i źle traktowany aż do 8 kwietnia 2003 r., kiedy został zwolniony bez postawienia zarzutów;

109. potępia uprowadzenie zamieszkałego w Austrii obywatela egipskiego Gamala Menshawiego, aresztowanego na lotnisku w Ammanie w drodze do Mekki w lutym 2003 r., a następnie przewiezionego do Egiptu, gdzie był potajemnie przetrzymywany aż do 2005 r. bez procesu czy pomocy prawnej;

110. ubolewa, że po zapoznaniu się z powyższymi ustępami nie przeprowadzono w Austrii żadnego dochodzenia, ani specjalnego ani parlamentarnego, w zakresie ewentualnego udziału władz Austrii w tych dwóch przywołanych tu przypadkach wydania; wzywa parlament austriacki do bezwłocznego rozpoczęcia właściwych dochodzeń;

HISZPANIA

111. z zadowoleniem przyjmuje deklarację wydajnej współpracy rządu Hiszpanii z komisją tymczasową, w szczególności zeznania złożone przed komisją tymczasową przez hiszpańskiego ministra spraw zagranicznych; ubolewa jednak, że rząd hiszpański ostatecznie nie zezwolił dyrektorowi hiszpańskich służb wywiadowczych na stawienie się przed komisją tymczasową kilka miesięcy po otrzymaniu takiego wniosku;

112. dziękuje prokuratorowi generalnemu Javierowi Zaragozie i prokuratorowi Vicente Gonzálezowi Mota z *Audiencia Nacional* za zeznania złożone przed komisją tymczasową i wyraża uznanie dla przeprowadzonego przez nich dochodzenia w sprawie wykorzystywania hiszpańskich lotnisk do tranzytu samolotów CIA w ramach programu wydawania w trybie nadzwyczajnym; zachęca prokuratorów do przeprowadzenia dalszego dochodzenia w kwestii międzylądowań samolotów użytych do wydania w trybie nadzwyczajnym Khaleda El-Masriego; odnotowuje decyzję władz hiszpańskich w sprawie odtajnienia, na żądanie prokuratora z *Audiencia Nacional*, tajnych dokumentów służb wywiadowczych dotyczących wykorzystania hiszpańskich lotnisk przez samoloty obsługiwane przez CIA;

113. wyraża uznanie dla śledztwa dziennikarskiego przeprowadzonego przez *Diario de Mallorca*, które odegrało istotną rolę w ujawnieniu międzylądowań samolotów CIA na lotniskach na Balearach i w identyfikacji załóg tych samolotów;

Środa, 14 lutego 2007 r.

114. przypomina słowa prokuratora generalnego Javiera Zaragozy, że „w trakcie dochodzenia prowadzonego przez *Audiencia Nacional* nie było żadnych przeszkód, sprzeciwu czy problemów ze strony hiszpańskiego rządu”;

115. wzywa władze Hiszpanii do podjęcia wszelkich koniecznych kroków, aby zapewnić obywatelowi Hiszpanii Mustafie Setmariamowi Nasarowi, uprowadzonemu w Syrii w październiku 2005 r. i przekazanemu agentom amerykańskim, sprawiedliwy proces przed właściwymi władzami sądowymi;

116. odnotowuje kwestię 68 międzylądowań dokonanych na hiszpańskich lotniskach przez samoloty obsługiwane przez CIA, oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które w licznych przypadkach pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych, lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzylądowań w Hiszpanii samolotów, które okazały się służyć CIA w innych krajach do wydania w trybie nadzwyczajnym Ahmeda Agizy, Mohammeda El-Zariego, Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego, Binyama Mohammeda, Abu Omara i Mahera Arara, jak wynika z dochodzeń sądowych prowadzonych w Hiszpanii i we Włoszech; szczególnie zaniepokojony jest faktem, że spośród wymienionych lotów trzy pochodziły z Guantánamo lub tam zmierzały; gorąco zachęca hiszpańskich prokuratorów do dalszego prowadzenia dochodzenia w sprawie tych lotów;

PORTUGALIA

117. z zadowoleniem przyjmuje spotkanie w Lizbonie z ministrem spraw zagranicznych Portugalii oraz fakt dostarczenia przez rząd Portugalii dokumentacji oraz wyjaśnień; wyraża ubolewanie nad faktem, że władze Portugalii nie mogły udzielić odpowiedzi na wszelkie kwestie poruszone przez delegację komisji tymczasowej w Portugalii;

118. z zadowoleniem przyjmuje dochodzenie sądowe w sprawie możliwego wykorzystania terytorium Portugalii do przewozu więźniów podejrzewanych o terroryzm i poddawanych torturom oraz narażanych na okrutne, niehumanitarne lub poniżające traktowanie, rozpoczęte w dniu 5 lutego 2007 r. przez właściwe władze w Portugalii;

119. odnotowuje w szczególności sprawę Abdburahmana Khadra, rzekomo przetransportowanego na pokładzie Gulfstream IV N85VM z Guantánamo do Tuzli w Bośni i Hercegowinie w dniu 6 listopada 2003 r., z międzylądowaniem na portugalskim lotnisku w dniu 7 listopada 2003 r.; wzywa także władze do zbadania ewentualnych innych przypadków przetrzymywanych osób transportowanych przez terytorium Portugalii

120. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w dniu 26 września 2006 r. międzyministerialnej grupy roboczej oraz wejście w życie w dniu 13 października 2006 r. rozporządzenia przewidującego przekazanie portugalskim służbom ochrony granic list nazwisk członków załogi i pasażerów prywatnych lotów;

121. odnotowuje 91 międzylądowań wykonanych na lotniskach portugalskich oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydawania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych lub też zmierzały do tych krajów, jest szczególnie zaniepokojony faktem, że spośród tych lotów co najmniej trzy pochodziły z Guantánamo lub tam zmierzały; zauważa, że samoloty wykorzystane do wydania Mahera Arara i Abou Elkassima Britela dokonały międzylądowania w Portugalii podczas lotów powrotnych;

122. wyraża zaniepokojenie z powodu dodatkowej listy, którą otrzymała komisja tymczasowa, zawierającej informacje o tym, że samoloty cywilne i wojskowe kilku krajów, przebywające w portugalskiej przestrzeni powietrznej w drodze do Guantánamo lub w drodze powrotnej, w okresie od 11 stycznia 2002 r. do 24 czerwca 2006 r. dokonały na portugalskich lotniskach dalszych 14 międzylądowań; zauważa, że rząd Portugalii dostarczył informacji o 7 z tych międzylądowań, wykonanych w ramach operacji „Enduring Freedom”;

IRLANDIA

123. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie ministra spraw zagranicznych Irlandii złożone przez komisję tymczasową w imieniu rządu Irlandii, jak i jego wyraźny krytycyzm wobec procedury wydawania w trybie nadzwyczajnym; zauważa jednakże fakt, że nie udzielił on odpowiedzi na pytania związane z kwestią możliwości wykorzystywania irlandzkich lotnisk przez samoloty CIA zmierzające na lub z misji wydania w trybie nadzwyczajnym (jak w przypadku Abu Omara);

Środa, 14 lutego 2007 r.

124. dziękuje irlandzkiej komisji praw człowieka (IHRC) za jej oświadczenie złożone przed komisją tymczasową oraz popiera jej opinię, zgodnie z którą przyjęcie przez rząd Irlandii gwarancji dyplomatycznych nie oznacza spełnienia obowiązków Irlandii w zakresie praw człowieka, które zobowiązują rząd do aktywnego zmiernia do zapobiegania wszelkim działaniom, które w jakikolwiek sposób mogłyby ułatwić stosowanie tortur lub złe traktowanie w Irlandii lub innym państwie; wyraża ubolewanie z powodu decyzji rządu Irlandii o niezastosowaniu się do dotychczasowych zaleceń IHRC; zauważa, że pomiędzy IHRC a rządem Irlandii istnieje nieprzerwany dialog;

125. odnotowuje kwestię 147 międzylądowań dokonanych na irlandzkich lotniskach przez samoloty obsługiwane przez CIA, oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych, lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzylądowań w Irlandii samolotów, które jak wykazano, przy innych okazjach były wykorzystywane przez CIA do wydania w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego, Binyama Mohammeda, Abu Omara i Mahera Arara oraz do wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zariego;

126. odnotowuje, że w Irlandii brak jest parlamentarnej kontroli nad irlandzkimi i obcymi służbami wywiadowczymi, co stwarza pole do nadużyć;

127. uważa, że wobec braku systemu wyrwykowych kontroli zakaz powinien zostać nałożony na wszystkie samoloty obsługiwane przez CIA lądujące w Irlandii;

128. apeluje do rządu irlandzkiego, aby w świetle ustaleń komisji tymczasowej wszczął śledztwo parlamentarne w sprawie wykorzystania terytorium Irlandii w ramach łańcucha CIA dotyczącego wydawania w trybie nadzwyczajnym;

GRECJA

129. odnotowuje kwestię 64 międzylądowań dokonanych na lotniskach greckich przez samoloty obsługiwane przez CIA, oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzylądowań w Grecji samolotów, które jak wykazano, przy innych okazjach były wykorzystywane przez CIA do wydania w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego, Binyama Mohammeda i Mahera Arara oraz do wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zariego;

CYPR

130. odnotowuje kwestię 57 międzylądowań dokonanych na cypryjskich lotniskach przez samoloty obsługiwane przez CIA, oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych, lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzylądowań na Cyprze samolotów, które jak wykazano, przy innych okazjach były wykorzystywane przez CIA do wydania w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego, Binyama Mohammeda i Mahera Arara oraz do wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zariego;

DANIA

131. wyraża zadowolenie z powodu współpracy władz duńskich, a jednocześnie ubolewanie, że żaden przedstawiciel rządu nie uważał za stosowne stawić się przed komisją tymczasową;

BELGIA

132. wzywa rząd Belgii do ujawnienia wyników wszystkich przeprowadzonych dochodzeń w sprawie wykorzystania belgijskich lotnisk i belgijskiej przestrzeni powietrznej przez samoloty, które brały udział w programie wydawania w trybie nadzwyczajnym lub transporcie zatrzymanych;

133. odnotowuje wypowiedzi przewodniczącej belgijskiego Senatu Anne-Marie Lizin, która wyraziła ubolewanie z powodu braku współpracy belgijskich służb wywiadowczych i władz belgijskich na początku dochodzeni; odsyła jednak do wniosków końcowych zawartych w sprawozdaniu belgijskiego Senatu świadczących, że Belgia pragnie przezwyciężyć napotkane problemy;

Środa, 14 lutego 2007 r.

TURCJA

134. jest głęboko zaniepokojony brakiem ochrony dyplomatycznej władz tureckich wobec Murata Kur-naza oraz brakiem jakichkolwiek działań zmierzających do uwolnienia go z więzienia w Guantánamo;
135. ubolewa nad faktem, że działając wręcz przeciwnie władze tureckie wykorzystały nielegalne prze-trzymywanie Murata Kurzona w celu przesłuchania go w Guantánamo;
136. ubolewa nad przemilczeniem przez władze tureckie tematu wykorzystania ich terytorium do mię-dzylądowania samolotu transportującego do Guantánamo 6 osób pochodzenia algierskiego będących oby-watelami Bośni i Hercegowiny lub zamieszkujących w tym kraju, którzy zostali niezgodnie z prawem are-strowani w Bośni i Hercegowinie;

BYŁA JUGOSŁOWIAŃSKA REPUBLIKA MACEDONII

137. podkreśla, że delegacja komisji tymczasowej została przyjęta w kwietniu 2006 r. w Skopje przez Prezydenta Republiki, członków rządu i szereg urzędników i wyraża podziękowanie za życzliwe przyjęcie delegacji; zwraca jednak uwagę na brak gruntownego zbadania sprawy Khaleda El-Masriego przez władze Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii;
138. potępia wydanie w trybie nadzwyczajnym obywatela Niemiec Khaleda El-Masriego, uprowadzonego na przejściu granicznym w Tabanowcach w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii w dniu 31 grudnia 2003 r., bezprawnie przetrzymywanego w Skopje od 31 grudnia 2003 r. do 23 stycznia 2004 r., a nastę-pnie w dniach 23-24 stycznia 2004 r. przewiezionego do Afganistanu, gdzie był przetrzymywany do maja 2004 r. i nieludzko traktowany w sposób uwłaczający ludzkiej godności;
139. nalega, aby Rada i jej Wysoki Przedstawiciel ds. WPZB-w pełni wyjaśniła fakt, że misja policyjna UE (PROXIMA) została włączona do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Mace-donii i brała udział w pracy Macedońskiej Służby Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu (DBK) w momencie przekazania Khaleda El-Masriego CIA; oczekuje informacji, czy prawdą jest, że Rada przesłuchała pracow-ników unijnych biorących udział w misji PROXIMA, aby ocenić informacje na temat sprawy Khaleda el Mas-riego, jakimi dysponowali; zwraca się do Rady, aby w razie potrzeby zdała Parlamentowi dokładne sprawoz-danie z dochodzenia;
140. w pełni popiera wstępne wyniki dochodzenia przeprowadzonego przez monachijskiego prokuratora generalnego, Martina Hofmanna, zgodnie z którymi nie ma dowodów, na podstawie których można by odrzucać wersję wydarzeń podaną przez Khaleda El-Masriego;
141. wyraża głębokie ubolewanie z powodu faktu, że władze Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii nie zareagowały na zalecenia komisji tymczasowej zawarte w sporządzonym przez nią sprawozdaniu okres-owym z dnia 6 lipca 2006 r.;
142. ponownie zwraca uwagę, że oczekuje się, iż władze Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii przeprowadzą dochodzenia; nalega, aby nowowybrany parlament krajowy Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii niezwłocznie utworzył komisję śledczą ds. zbadania sprawy Khaleda El-Masriego oraz nawiązał pełną współpracę z parlamentem niemieckim w ramach prowadzonego przezeń śledztwa;

BOSNIA I HERCEGOWINA

143. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rząd Bośni i Hercegowiny jest jedynym rządem europejskim, który nie zaprzecza uczestnictwu w wydaniu w trybie nadzwyczajnym czterech obywateli i dwóch miesz-kańców Bośni i Hercegowiny pochodzenia algierskiego oraz podkreśla fakt, że rząd Bośni i Hercegowiny był jedynym rządem europejskim, który wziął na siebie formalną odpowiedzialność za swoje niezgodne z pra-wem działania; ubolewa jednak, że działania podjęte przez rząd Bośni i Hercegowiny nie zaowocowały jeszcze uwolnieniem z Guantánamo tych sześciu mężczyzn;
144. potępia wydanie w trybie nadzwyczajnym tych sześciu mężczyzn, którzy zostali uprowadzeni w Sarajewie w dniu 17 stycznia 2002 r., przekazani żołnierzom amerykańskim i następnie przetransportowani drogą lotniczą do Guantánamo, gdzie są nadal przetrzymywani bez procesu ani gwarancji prawnych;

Środa, 14 lutego 2007 r.

145. przyjmuje do wiadomości zeznania złożone przed komisją tymczasową przez Wolfganga Petritscha, byłego Wysokiego przedstawiciela społeczności międzynarodowej w Bośni i Hercegowinie, oraz przez Michèle Picard, była przewodniczącą Izby Praw Człowieka Bośni i Hercegowiny, zgodnie z którymi przedstawiciele społeczności międzynarodowej w Bośni i Hercegowinie zostali należycie powiadomieni o bliskim przekazaniu mężczyzn siłom Stanów Zjednoczonych jeszcze przed rozwojem wydarzeń; w kontekście tym potępia rządy państw członkowskich za brak działania;

146. ubolewa nad faktem, że społeczność międzynarodowa reprezentowana w Bośni i Hercegowinie przymknęła oczy na niewdrożenie decyzji Sądu Najwyższego i Izby Praw Człowieka w Bośni i Hercegowinie, nakazującej uwolnienie mężczyzn z aresztu;

147. zwraca uwagę, że zgodnie z informacjami otrzymanymi przez komisję tymczasową od adwokatów sześciu mężczyzn, władze Bośni i Hercegowiny znajdowały się pod niesłuchaną presją ze strony rządu USA, który groził zamknięciem ich ambasady, wycofaniem całego personelu oraz zerwaniem stosunków dyplomatycznych z Bośnią i Hercegowiną, jeżeli rząd tego kraju nie dokona natychmiastowego aresztowania tych sześciu mężczyzn pod zarzutem prowadzenia działań terrorystycznych;

148. zauważa, że Wolfgang Petritsch potwierdził, że Stany Zjednoczone wywierały znaczną presję na władze Bośni i Hercegowiny oraz na społeczność międzynarodową, aby nie ingerowały one w wydawanie w trybie nadzwyczajnym, oraz że dowódca międzynarodowych Sił Stabilizacyjnych NATO w szczególności odparł wszelką krytykę jego działań, argumentując, że działa w charakterze przedstawiciela amerykańskich sił zbrojnych;

INNE KRAJE EUROPEJSKIE

149. odnotowuje kwestię międzylądowań samolotów obsługiwanych przez CIA na lotniskach w innych krajach europejskich, jak i poważne zaniepokojenie w związku z celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych lub też zmierzały do tych krajów; zachęca władze tych państw europejskich do rozpoczęcia odpowiednich dochodzeń w tej sprawie;

Tajne ośrodki przetrzymywania

150. z zadowoleniem przyjmuje dochodzenia w sprawie istnienia tajnych ośrodków przetrzymywania w Europie prowadzone przez Human Rights Watch, Washington Post oraz American Broadcasting Company News (ABC News);

151. przypomina, że kilku dziennikarzy z Washington Post i ABC News potwierdziło przed komisją tymczasową, że wywierano na nich naciski, aby nie wymieniali krajów Europy Wschodniej, a mianowicie Polski i Rumunii, w których jakoby miały mieścić się tajne ośrodki przetrzymywania;

152. podkreśla, że pojęcie „tajne ośrodki przetrzymywania” obejmuje nie tylko więzienia, ale również wszystkie miejsca przetrzymywania osób w pełnym odosobnieniu, takie jak mieszkania prywatne, posterunki policji, czy pokoje hotelowe, co miało miejsce w przypadku Khaleda El-Masriego w Skopje;

153. jest głęboko zaniepokojony faktem, że w niektórych przypadkach tymczasowe tajne ośrodki przetrzymywania w krajach europejskich mogły znajdować się w amerykańskich bazach wojskowych;

154. wzywa do odpowiedniego wdrożenia porozumień dwustronnych, porozumień dotyczących statusu sił i porozumień o bazach wojskowych (pomiędzy państwami członkowskimi i państwami trzecimi), aby zagwarantować monitoring przestrzegania praw człowieka, a także, w razie potrzeby, do przeglądu i renowacji tych porozumień, tak aby zapewniały one osiągnięcie tego celu; podkreśla, że zdaniem komisji weneckiej ramy prawne dotyczące baz wojskowych obcych państw zlokalizowanych na terytorium państw członkowskich Rady Europy muszą umożliwiać im korzystanie z uprawnień wystarczających do spełnienia ich zobowiązań w zakresie praw człowieka;

155. w kontekście tym zwraca uwagę na zarzuty dotyczące amerykańskiej bazy wojskowej Coleman Barracks w Mannheim w Niemczech i wzywa wymiar sprawiedliwości oraz komisję śledczą Bundestagu do prowadzenia dalszego dochodzenia w tej sprawie;

Środa, 14 lutego 2007 r.

156. ubolewa nad faktem możliwego braku kontroli nad amerykańskimi bazami wojskowymi ze strony goszczących je krajów europejskich; przypomina jednak, że zgodnie z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności wszystkie państwa będące sygnatariuszami konwencji zobowiązane są do sprawowania jurysdykcji na całym swoim terytorium, łącznie z bazami wojskowymi innych krajów;

157. przypomina, że Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności stanowi, że każdy przypadek przetrzymywania musi być zgodny z prawem i musi być wynikiem postępowania określonego przez prawo krajowe bądź międzynarodowe;

158. przypomina, że narzucanie, dokonywanie lub bezpośrednio albo pośrednio zezwalanie na tajne i nielegalne przetrzymywanie, które prowadzi do zaginięć ludzi, jest samo w sobie istotnym pogwałceniem praw człowieka i że czynny lub bierny udział kraju europejskiego w takim tajnym i nielegalnym przetrzymywaniu czyni to państwo odpowiedzialnym w ramach Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

RUMUNIA

159. z radością przyjmuje ogromną gościnność władz Rumunii w stosunku do komisji tymczasowej oraz dobrą współpracę z nią, łącznie ze spotkaniami z członkami rządu, a także utworzeniem komisji śledczej ad hoc rumuńskiego senatu;

160. zauważa jednak opór ze strony właściwych władz rumuńskich wobec gruntownego zbadania istnienia tajnych ośrodków przetrzymywania na terenie Rumunii;

161. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że sprawozdanie sporządzone przez rumuńską komisję śledczą miało w całości charakter tajny, z wyjątkiem jego wniosków sformułowanych w rozdziale 7, w którym kategorycznie zaprzeczono, że na terytorium Rumunii mogły być zlokalizowane ośrodki tajnego przetrzymywania; ubolewa, że rumuńska komisja śledcza nie wezwała do złożenia zeznań dziennikarzy, przedstawicieli organizacji pozarządowych ani personelu lotnisk i jak dotąd nie przedstawiła komisji tymczasowej sprawozdania, choć zobowiązała się to uczynić; ubolewa, że z uwagi na powyższe elementy wnioski sformułowane w sprawozdaniu rumuńskiej komisji śledczej wydają się przedwczesne i powierzchowne; przyjmuje jednak do wiadomości zamiar uznania wniosków za tymczasowe, o którym przewodnicząca komisji śledczej poinformowała delegację komisji tymczasowej;

162. ubolewa nad brakiem kontroli nad samolotem Gulfstream o numerze rejestracyjnym N478GS, który uległ wypadkowi w dniu 6 grudnia 2004 r. podczas lądowania w Bukareszcie; przypomina, że samolot ten wystartował z bazy lotniczej Bagram w Afganistanie, a jego siedmiu pasażerów zniknęło po wypadku; docenia jednak sprawną współpracę ze strony władz rumuńskich w zakresie przekazania komisji tymczasowej sprawozdania z wypadku;

163. jest głęboko zaniepokojony faktem, że władze rumuńskie nie wszczęły oficjalnego śledztwa w sprawie pasażera samolotu Gulfstream N478GS, który miał przy sobie pistolet Beretta kalibru 9 mm Parabellum z amunicją;

164. odnotowuje kwestię 21 międzyładowań dokonanych na lotniskach rumuńskich przez samoloty obsługiwane przez CIA, oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych, lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzyładowań w Rumunii samolotów, które jak wykazano, przy innych okazjach były wykorzystywane przez CIA do wydania w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego, Binyama Mohammeda i Abu Omara oraz do wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El Zariego; jest szczególnie zaniepokojony faktem, że spośród wymienionych lotów dwa pochodziły z Guantánamo lub tam zmierzały; gorąco zachęca władze Rumunii do dalszego prowadzenia dochodzenia w sprawie tych lotów;

165. wyraża zaniepokojenie wątpliwościami zgłoszonymi w związku z kontrolą ze strony władz rumuńskich nad działaniami prowadzonymi przez USA na lotnisku Kogalniceanu;

166. jedynie na podstawie oświadczeń władz Rumunii złożonych na ręce delegacji komisji tymczasowej w Rumunii, nie może wykluczyć możliwości prowadzenia przez tajne służby USA na terenie Rumunii działań w trybie tajnym oraz faktu, że nie przedstawiono jednoznacznych dowodów bezpodstawności zarzutów dotyczących działalności tajnego ośrodka przetrzymywania na terytorium Rumunii;

Środa, 14 lutego 2007 r.

POLSKA

167. ubolewa nad rażącym brakiem współpracy ze strony rządu polskiego z komisją tymczasową, a zwłaszcza przyjęciem delegacji komisji tymczasowej na niewłaściwym szczeblu; wyraża głębokie ubolewanie z powodu faktu, że wszyscy zaproszeni na spotkanie przedstawiciele polskiego rządu i parlamentu odmówili spotkania z komisją tymczasową;

168. jest przekonany, że podejście to stanowi przejaw ogólnego odrzucenia ze strony rządu polskiego komisji tymczasowej i jej celu, jakim jest zbadanie zarzutów i ustalenie faktów;

169. ubolewa, że nie powołano specjalnej komisji śledczej oraz że polski parlament nie przeprowadził niezależnego dochodzenia;

170. przypomina, że w dniu 21 grudnia 2005 r. Komisja do spraw Służb Specjalnych odbyła zamknięte posiedzenie z Ministrem Koordynatorem Służb Specjalnych oraz szefami obu służb wywiadowczych; podkreśla, że posiedzenie odbyło się w pośpiechu i w trybie tajnym, nie odbyło się w jego trakcie żadne przesłuchanie czy składanie zeznań, a także nie podlegało ono żadnej kontroli; podkreśla, że tego rodzaju dochodzenie nie może być uznane za niezależne oraz ubolewa, że komisja nie sporządziła żadnej dokumentacji, za wyjątkiem pojedynczego oświadczenia końcowego w tej sprawie;

171. odnotowuje kwestię 11 międzylądowań dokonanych na lotniskach polskich przez samoloty obsługiwane przez CIA oraz wyraża poważne zaniepokojenie celem tych lotów, które pochodziły z krajów powiązanych z łańcuchem wydania w trybie nadzwyczajnym i transportem zatrzymanych, lub też zmierzały do tych krajów; ubolewa nad faktem międzylądowań w Polsce samolotów, które jak wykazano, przy innych okazjach były wykorzystywane przez CIA do wydania w trybie nadzwyczajnym Bishera Al-Rawiego, Jamila El-Banny, Abou Elkassima Britela, Khaleda El-Masriego i Binyama Mohammeda oraz do wydalenia Ahmeda Agizy i Mohammeda El-Zara;

172. ubolewa, że w następstwie przesłuchań przeprowadzonych przez delegację komisji tymczasowej w Polsce doszło do nieporozumień i złożenia sprzecznych oświadczeń na temat planów lotów dotyczących przedmiotowych lotów CIA, które według pierwszej wersji wydarzeń nie zachowały się, według następnej prawdopodobnie zostały umieszczone w archiwum lotniska, a według kolejnej miały zostać przesłane przez polski rząd Radzie Europy; przyznaje, że w listopadzie 2006 r. zarząd lotniska w Szymanach dostarczył komisji tymczasowej częściowych informacji na temat planów lotów;

173. dziękuje byłemu dyrektorowi lotniska w Szymanach za cenne zeznania złożone przed komisją tymczasową; zauważa, że w 2006 r. osoba ta była przesłuchiwana w ramach spóźnionego dochodzenia w sprawie lotów CIA, zaraz po ujawnieniu treści jej zeznań;

174. odnotowuje, że według różnych źródeł, kilku kluczowych zatrzymanych, którzy w 2003 r. byli potajemnie przetrzymywani w Afganistanie, zostało wywiezionych z kraju we wrześniu i październiku 2003 r.; podkreśla z zaniepokojeniem, że samolot Boeing 737 o numerze rejestracyjnym N313P wykorzystywany przez CIA w ustalonych przypadkach wydań w trybie nadzwyczajnych przyleciał z Kabulu na lotnisko w Szymanach w dniu 22 września 2003 r. i został następnie skierowany do Guantánamo;

175. przypomina, że jeżeli chodzi o lądowanie przedmiotowego samolotu na lotnisku w Szymanach, do siedmiu znajdujących się na pokładzie członków załogi samolotu dołączyło pięciu pasażerów i pasażerów tych nie poddano kontroli celnej;

176. przyjmuje do wiadomości oświadczenia pracowników lotniska w Szymanach, zwłaszcza byłego dyrektora lotniska, zgodnie z którymi:

- w 2002 r. na obrzeżach lotniska parkowały dwa samoloty Gulfstream o cywilnych numerach rejestracyjnych, a w 2003 r. cztery takie samoloty oraz że samoloty te nie zostały poddane kontroli celnej,
- rozkazy dotyczące przylotów przedmiotowych samolotów wydawane były bezpośrednio przez pracowników regionalnej straży granicznej z zaznaczeniem, że władze lotniska nie powinny zbliżać się do samolotów oraz że wyłącznie personel i służby wojskowe dopiero po wylądowaniu miały zająć się obsługą tych samolotów oraz dopełnieniem czynności technicznych,

Środa, 14 lutego 2007 r.

- według byłego starszego rangą pracownika lotniska, do samolotu nie wolno było zbliżać się żadnemu polskiemu przedstawicielowi personelu cywilnego lub wojskowego,
- zawyżone opłaty lotniskowe zostały opłacone gotówką — zwykle od 2 000 do 4 000 EUR,
- na przylot samolotów oczekiwał jeden lub dwa pojazdy,
- pojazdy te miały wojskowe numery rejestracyjne rozpoczynające się od litery „H”, które wiąże się z bazą szkoleniową wywiadu w pobliskich Starych Kiejkutach,
- w jednym przypadku na miejsce przyjechała karetka należąca do akademii policyjnej lub bazy wojskowej,
- pracownik lotniska poinformował, że kiedyś pojechał za tymi pojazdami i widział, że kierują się one w stronę ośrodka szkoleniowego wywiadu w Starych Kiejkutach;

177. przyznaje, że krótko po oświadczeniach George'a Busha z dnia 6 września 2006 r. oraz zgodnie z nimi opublikowano listę 14 zatrzymanych przeniesionych z tajnego ośrodka odosobnienia do Guantánamo; zwraca uwagę, że 7 z tych 14 zatrzymanych wspomniano w sprawozdaniu ABC News opublikowanym 9 miesięcy wcześniej, w dniu 5 grudnia 2005 r., ale i krótko potem usuniętym ze strony internetowej ABC, które zawierało nazwiska dwunastu głównych podejrzanych z Al-Kaidy przetrzymywanych w Polsce;

178. zachęca polski parlament do stworzenia komisji śledczej z prawdziwego zdarzenia, która byłaby niezależna od rządu i zdolna do przeprowadzenia poważnych i gruntownych dochodzeń;

179. wyraża ubolewanie, że polskie organizacje pozarządowe ds. praw człowieka, jak również dziennikarze śledczy spotkali się z brakiem współpracy ze strony rządu oraz z odmową ujawniania informacji;

180. odnotowuje oświadczenia złożone przez najwyższych przedstawicieli polskich władz, z których wynika, że w Polsce nie było żadnych tajnych ośrodków przetrzymywania; jest jednak zdania, że w świetle powyższych poszlak nie można stwierdzić ani zaprzeczyć, że w Polsce były zlokalizowane tajne ośrodki odosobnienia;

181. z zaniepokojeniem odnotowuje, że z oficjalnej odpowiedzi udzielonej w dniu 10 marca 2006 r. przez podsekretarza stanu Witolda Waszykowskiego Terry'emu Davisowi wynika, że istnieją tajne porozumienia o współpracy, zawarte bezpośrednio między tajnymi służbami obydwu krajów, które wyłączają działalność obcych tajnych służb spod jurysdykcji polskich organów sądowych;

KOSOWO (ZGODNIE Z REZOLUCJĄ RADY BEZPIECZEŃSTWA ONZ NR 1244(1999))

182. jest głęboko zaniepokojony faktem, że europejski komitet ds. zapobiegania torturom oraz nieludzkemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (komitet CPT) uzyskał dostęp do prowadzonych przez NATO ośrodków przetrzymywania w Kosowie dopiero w lipcu 2006 r.;

183. wyraża ubolewanie z powodu odmowy przez NATO dostarczenia dowodów w sprawie zarzutów dotyczących bezprawnego przetrzymywania podejrzewanych o terroryzm w więzieniu prowadzonym przez siły pokojowe NATO w Kosowie (KFOR) w bazie Camp Bondsteel, jedynym ośrodku przetrzymywania w Europie, do którego inspektorzy komitetu CPT dopiero ostatnio otrzymali nieograniczony dostęp;

184. w tym kontekście zwraca uwagę na zeznania złożone przed komisją tymczasową przez byłego rzecznika praw obywatelskich w Kosowie, Marka Antoniego Nowickiego, który potwierdził, że począwszy od lipca 1999 r. więźniowie byli często przetrzymywani w bazie Camp Bondsteel, wyłącznie na mocy decyzji podjętej przez dowódcę KFOR bez jakiegokolwiek orzeczenia sądu czy innej formy zewnętrznej kontroli; przypomina, że w latach 2000-2001 szereg osób przetrzymywano również w oparciu o decyzje administracyjne specjalnego przedstawiciela sekretarza generalnego ONZ oraz że zgodnie z dostępnymi oficjalnymi danymi w związku z burzliwymi wydarzeniami w Kosowie wiosną 2004 r. przez krótki okres na rozkaz dowódcy KFOR w Camp Bondsteel przetrzymywano 23 osoby;

Środa, 14 lutego 2007 r.

Inne istotne informacje uzyskane przez komisję tymczasową

185. zaznacza, że komisja tymczasowa weszła w posiadanie informacji, w tym zeznania złożonego osobiście przez Murata Kurnaza, na temat przesłuchań osób przetrzymywanych w Guantánamo, w których udział brali agenci rządów państw członkowskich; podkreśla, że celem tych przesłuchań było uzyskanie informacji od osób przetrzymywanych niezgodnie z prawem, co stanowi oczywistą sprzeczność z publicznym potępieniem istnienia więzienia w Guantánamo wyrażanym wielokrotnie zarówno na szczęblu UE, jak i państw członkowskich;

186. zachęca przedmiotowe państwa członkowskie do wszczęcia odpowiednich dochodzeń w tej sprawie;

Zalecenia*Zalecenia polityczne*

187. uważa za konieczne, aby kraje europejskie, które rozpoczęły na szczęblu rządowym, parlamentarnym lub sądowym dochodzenia i śledztwa w sprawach wchodzących w zakres uprawnień komisji tymczasowej, jak najszybciej przeprowadziły prace i podały wyniki dochodzenia do wiadomości publicznej;

188. wzywa kraje europejskie, którym postawiono poważne zarzuty dotyczące czynnej lub biernej współpracy w procesie wydawania w trybie nadzwyczajnym, a które nie rozpoczęły dochodzenia na szczęblu rządowym, parlamentarnym lub sądowym, do jak najszybszego podjęcia takich działań; przypomina, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka państwa członkowskie mają wyraźny obowiązek zbadania zarzutów dotyczących łamania praw człowieka stanowiących naruszenie Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz nałożenia sankcji;

189. wzywa do zamknięcia więzienia w Guantánamo, a kraje europejskie do niezwłocznego poczynienia starań o powrót ich obywateli i mieszkańców, którzy byli bezprawnie przetrzymywani przez władze USA;

190. uważa, że wszystkie kraje europejskie, które jeszcze tego nie uczyniły, powinny zainicjować niezależne dochodzenia w sprawie wszystkich międzyrządowań dokonywanych przynajmniej od 2001 r. przez cywilne samoloty obsługiwane przez CIA, łącznie z przypadkami już zbadanymi przez komisję tymczasową;

191. oczekuje, że będzie wyczerpująco informowany o wszelkich postępach w zakresie wyżej wspomnianych dochodzeń;

192. wzywa kraje europejskie do rekompensaty dla niewinnych ofiar wydawania w trybie nadzwyczajnym i zagwarantowania im dostępu do rzeczywistej i szybkiej rekompensaty, w tym dostępu do programów rehabilitacyjnych, gwarancji, że wydarzenia te nie powtórzą się w przyszłości oraz odpowiedniego finansowego odszkodowania;

193. zwraca się do Komisji o przeprowadzenie oceny wszystkich przepisów antyterrorystycznych w państwach członkowskich oraz oficjalnych i nieoficjalnych ustaleń pomiędzy państwem członkowskim a służbami specjalnymi państw trzecich, z punktu widzenia praw człowieka, o dokonanie przeglądu przepisów prawnych, które w opinii międzynarodowych i europejskich organizacji praw człowieka mogą prowadzić do naruszeń praw człowieka oraz o przedstawienie propozycji działania w celu uniknięcia powtórzenia się faktów objętych zakresem kompetencji komisji tymczasowej;

194. za konieczną uważa zmianę poprzez ograniczenie i restrykcyjne określenie – również w ramach zbliżającego się przeglądu rozporządzenia (WE) nr 1049/2001⁽¹⁾ – wyjątków wynikających z pojęcia „tajemnicy państwowej”, jak również przyjęcie przez instytucje UE wspólnych zasad dotyczących postępowania z informacjami poufnymi, tak aby uniknąć nadużyć i odstępstw, które stają się coraz bardziej niedopuszczalne w nowoczesnych państwach demokratycznych i które są sprzeczne ze zobowiązaniami w dziedzinie praw człowieka; uważa, że konieczne jest stworzenie szczegółowych mechanizmów, które umożliwią parlamentom i sądom dostęp do tajnych informacji, a także ujawnienie tych informacji po upływie określonego czasu;

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, str. 43).

Środa, 14 lutego 2007 r.

195. odnotowuje niedawne utworzenie grupy roboczej wysokiego szczebla złożonej z przedstawicieli Komisji i Rady oraz przedstawicieli Departamentu Sprawiedliwości i Departamentu Bezpieczeństwa rządu Stanów Zjednoczonych, co stanowi ramy polityczne dla dialogu UE-USA w sprawie kwestii związanych z bezpieczeństwem, łącznie z różnicami w podejściu do terroryzmu oraz obawami wyrażonymi przez komisję tymczasową; wyraża przekonanie, że konieczna jest współpraca tej grupy z Parlamentem Europejskim i Kongresem Stanów Zjednoczonych; grupa ta winna również podawać do publicznej wiadomości porządki dzienne i protokoły swoich posiedzeń, badane dokumenty i podjęte decyzje, tak aby zagwarantować i zwiększyć swoją legitymację demokratyczną i przejrzystość;

196. zachęca kraje europejskie, aby w przypadkach przeprowadzania operacji wojskowych w krajach trzecich:

- zagwarantowały, aby wszystkie ośrodki przetrzymywania utworzone przez ich siły wojskowe były przedmiotem kontroli politycznej i sądowej oraz, aby nie zezwalały na przetrzymywanie więźniów w pełnej izolacji,
- podejmowały aktywne działania mające na celu zapobieganie prowadzeniu przez jakiegokolwiek inne władze ośrodków przetrzymywania, które nie podlegają kontroli politycznej i sądowej lub ośrodków, w których dozwolone jest przetrzymywanie więźniów w pełnej izolacji;

Zalecenia prawne

197. uważa, że uprawnienia tymczasowych komisji śledczych Parlamentu Europejskiego powinny zostać rozszerzone, a międzyinstytucjonalna decyzja regulująca wykonywanie przez Parlament jego prawa do prowadzenia dochodzeń odpowiednio zmieniona;

198. jest zdania, że Parlament powinien mieć należyte prawo głosu, kiedy Wspólnota lub Unia będzie przyjmować środki oddziałujące na prawa i wolności obywatelskie;

199. wzywa do ustanowienia odpowiedniego i ustrukturyzowanego systemu współpracy Parlamentu z właściwymi organami Organizacji Narodów Zjednoczonych i Rady Europy obejmującej kwestie związane z wewnętrznym bezpieczeństwem Unii Europejskiej;

200. wzywa do ściślejszej współpracy z parlamentami krajowymi ukierunkowanej na wymianę wszelkich informacji związanych z walką z terroryzmem międzynarodowym podawanych do wiadomości publicznej;

201. podkreśla znaczenie wypracowania wspólnej definicji „terroryzmu” i wzywa do wprowadzenia skutecznych instrumentów prawnych, celem zwalczania terroryzmu w ramach prawa międzynarodowego; jest zdania, że ONZ jest organizacją najbardziej właściwą do tego, by zdefiniować to pojęcie;

TAJNE SŁUŻBY

202. w pełni popiera konkluzje sekretarza generalnego Rady Europy, Terry'ego Davisa, dotyczące braku mechanizmu nadzoru i kontroli prawnej w zakresie służb bezpieczeństwa w formie, w jakiej zostały one sformułowane w „postępowaniu w następstwie sprawozdań sekretarza generalnego sporządzonych na mocy art. 52 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności” oraz oczekuje, że jego zalecenia zostaną należycie uwzględnione; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia adekwatnej i skutecznej kontroli parlamentarnej (poprzez powołanie komisji nadzoru posiadających odpowiednie uprawnienia do dostępu do dokumentów oraz informacji budżetowych), a także nadzoru prawnego nad ich tajnymi służbami i służbami wywiadowczymi oraz formalnymi i nieformalnymi sieciami, w których skład wchodzi;

203. uważa, że konieczne jest zwiększenie znaczenia konferencji komisji nadzoru służb wywiadowczych państw członkowskich, w której prace Parlament powinien być w pełni zaangażowany;

204. uważa, że wszystkie kraje europejskie powinny mieć szczególne krajowe przepisy prawne umożliwiające regulowanie i kontrolowanie działań tajnych służb państw trzecich na ich terytorium, a także nakładanie sankcji za bezprawne akty i działania, w szczególności te stanowiące naruszenie praw człowieka;

205. uważa za wysoce pożądane zacieśnienie współpracy między tajnymi służbami i służbami bezpieczeństwa państw członkowskich, czy też to na zasadzie współpracy wielostronnej, najlepiej w ramach UE, czy na zasadzie współpracy dwustronnej, pod warunkiem utworzenia ram prawnych dla takiej współpracy, zapewniających pełną demokratyczną kontrolę parlamentarną i sądową oraz stałe poszanowanie i ochronę praw człowieka;

Środa, 14 lutego 2007 r.

206. apeluje do Rady i państw członkowskich o utworzenie systemu demokratycznego monitorowania i kontroli wspólnych i koordynowanych działań służb wywiadowczych na szczeblu UE i o potraktowanie tego zadania w sposób priorytetowy; proponuje przyznanie Parlamentowi ważnej roli w tym systemie monitorowania i kontroli;

RUCH LOTNICZY

207. wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania, aby art. 3 Konwencji chicagowskiej wykluczający samoloty państwowe z zakresu stosowania konwencji, był właściwie wdrażany, tak aby umożliwić przelot nad terytorium innego kraju lub lądowanie na nim tylko tym samolotom wojskowym lub policyjnym, które otrzymały uprzednią zgodę, a także do zagwarantowania, zgodnie z konwencją, że zostanie wprowadzony zakaz lub system kontroli wszystkich samolotów obsługiwanych przez CIA, o których wiadomo, że uczestniczyły w wydawaniu zatrzymanych w trybie nadzwyczajnym lub istnieją takie podejrzenia;

208. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia odpowiednich środków w celu zagwarantowania, aby pozwolenie na przelot nad ich terytorium dla samolotów wojskowych lub policyjnych było wydawane jedynie pod warunkiem otrzymania gwarancji poszanowania i monitorowania praw człowieka;

209. za konieczne uważa skuteczne wzmocnienie, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, konwencji z Tokio w sprawie przestępstw i niektórych innych czynów popełnionych na pokładzie statków powietrznych, aby umożliwić stosowanie jurysdykcji w celu zapewnienia przestrzegania wszelkich zobowiązań określonych w wielostronnych porozumieniach międzynarodowych, w szczególności dotyczących ochrony praw człowieka; uważa, że w stosownych przypadkach należy przeprowadzać kontrolę na pokładach samolotów;

210. wzywa Komisję do przyjęcia odpowiednich wniosków legislacyjnych dotyczących bezpieczeństwa transportu zgodnie z art. 71 Traktatu WE, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w niniejszej rezolucji;

211. przypomina o kompetencjach Wspólnoty w dziedzinie transportu, a szczególnie w zakresie bezpieczeństwa transportu; w związku z powyższym zwraca się do Komisji o niezwłoczne podjęcie działań w celu zagwarantowania, aby zalecenia sformułowane przez sekretarza generalnego Rady Europy oraz Parlament zostały wdrożone;

212. wzywa Komisję do zbadania przyjęcia uregulowań dotyczących wykorzystania, kontroli i zarządzania europejską przestrzenią powietrzną, wykorzystania lotnisk w UE oraz kontroli lotów niekomercyjnych;

MIĘDZYNARODOWE KONWENCJE I POROZUMIENIA

213. wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do jak najszybszego zakończenia ratyfikacji porozumienia z 2003 r. pomiędzy USA a UE w sprawie ekstradycji, przy jednoczesnym podejmowaniu odpowiednich działań zapobiegających niewłaściwej wykładni art. 12 porozumienia, zapewniając w ten sposób, aby zakres jego zastosowania nie wykraczał poza formalną ekstradycję, a tym samym nie uzasadniał wydawania w trybie nadzwyczajnym;

214. wzywa państwa europejskie do ratyfikacji i wdrożenia międzynarodowej konwencji w sprawie ochrony wszystkich osób przed wymuszonymi zniknięciami, przyjętej w dniu 20 grudnia 2006 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ;

215. uważa, że w celu zapewnienia odpowiedniej wykładni i wdrożenia Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur, wszystkie kraje europejskie powinny zagwarantować zgodność ich definicji tortur z art. 1 wspomnianej konwencji; stwierdza ponadto, że obowiązki dotyczące zakazu tortur dotyczą także innych form okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karaniania, o których mowa w art. 16 tej konwencji; jest zdania, że wszystkie kraje europejskie powinny zagwarantować należyte wdrożenie art. 3 konwencji, zwłaszcza w odniesieniu do działań tajnych służb tych krajów;

216. stwierdza, że biorąc pod uwagę, iż ochrona uchodźców przed wydalaniem jest silniejsza w ramach Konwencji ONZ o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności niż w ramach Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur, kraje europejskie powinny w każdym przypadku zapewnić poziom ochrony określony w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; w kontekście tym przypomina, że zasada niewydalania jest również uznawana przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich;

Środa, 14 lutego 2007 r.

217. wzywa wszystkie kraje europejskie do podpisania i ratyfikowania fakultatywnego protokołu załączonego do Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz utworzenia niezależnych mechanizmów krajowych w celu monitorowania ośrodków przetrzymywania; podkreśla potrzebę zagwarantowania, aby wszelkie procedury przewidziane w różnych międzynarodowych konwencjach o ochronie praw człowieka były ze sobą zgodne;

218. uważa, że Komitet ds. Zapobiegania Torturom powinien niezwłocznie i bez przeszkód otrzymać dostęp do wszystkich ośrodków przetrzymywania na terytorium krajów europejskich, łącznie z obcymi bazami wojskowymi, oraz uzyskać wszystkie odpowiednie informacje dotyczące takiego przetrzymywania oraz że w tym celu należy wprowadzić zmiany do wszystkich porozumień dwustronnych, które ograniczają dostęp Komitetu ds. Zapobiegania Torturom;

219. wzywa wszystkie kraje europejskie do przestrzegania postanowień statutu rzymskiego Międzynarodowego Trybunału Karnego;

220. uważa, że Unia Europejska powinna zachęcać wszystkie państwa trzecie do przyjęcia fakultatywnego protokołu załączonego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz do Konwencji w sprawie wymuszonych zniknięć;

221. zwraca się do krajów europejskich o ustalenie jasnych zasad umożliwiających uchylenie immunitetu państwa w przypadku bezprawnego łamania praw człowieka;

Zalecenia administracyjne (na szczęblu UE)

222. uważa, że wszystkie służby wewnętrzne w ramach Rady (miedzy innymi Wydział ds. Polityk i Wspólne Centrum Sytuacyjne) i Komisji (Wydział ds. Zarządzania Kryzysowego i Zapobiegania Konfliktom w Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych oraz właściwe służby w Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa) powinny zostać wzmocnione w ramach wdrożenia strategii bezpieczeństwa UE oraz strategii przeciwdziałania terroryzmowi w bliskiej współpracy ze wszystkimi państwami członkowskimi oraz że ich wzajemna współpraca, jak również współpraca z państwami członkowskimi, powinna być przejrzyste uregulowana, przy zapewnieniu ochrony danych; uważa, że Parlament powinien być w pełni zaangażowany w tę kwestię poprzez otrzymanie uprawnień w zakresie nadzoru podobnych do tych, jakimi dysponują krajowe parlamentarne komisje nadzoru oraz że należy przyznać Trybunałowi Sprawiedliwości odpowiednie kompetencje w tym zakresie; podkreśla, że kompetencje UE w obszarze walki z terroryzmem powinny zostać znacznie zwiększone;

Stosunki UE z państwami trzecimi

223. wzywa Unię Europejską do podkreślenia w jej kontaktach z krajami trzecimi, że odpowiednimi ramami prawnymi regulującymi międzynarodową walkę z terroryzmem jest prawo karne i międzynarodowe prawo dotyczące praw człowieka;

224. podkreśla konieczność prowadzenia ze Stanami Zjednoczonymi oraz innymi partnerami strategicznymi Unii Europejskiej dialogu politycznego poświęconego zagadnieniom bezpieczeństwa, aby walczyć z terroryzmem skutecznie i w sposób zgodny z prawem;

225. wzywa Unię Europejską do przypomnienia, że pełne stosowanie „klauzuli demokratycznej” jest sprawą zasadniczą w kontaktach z krajami trzecimi, w szczególności tymi, z którymi UE zawarła porozumienia; wzywa rządy Egiptu, Jordanii, Syrii i Maroka, aby sprecyzowały swoją rolę w programie wydawania w trybie nadzwyczajnym;

226. zdecydowanie uważa, że w ramach UE konieczne jest promowanie opartego na poszanowaniu praw człowieka, prawie humanitarnym i demokratycznej kontroli politycznej kodeksu postępowania dla wszystkich służ wojskowych i bezpieczeństwa, na wzór kodeksu postępowania w odniesieniu do polityczno-wojskowych aspektów bezpieczeństwa organizacji ds. bezpieczeństwa i współpracy w Europie z 1994 r.;

Środa, 14 lutego 2007 r.

Wnioski końcowe

227. podkreśla, że z uwagi na kompetencje, jakie zostały jej przyznane oraz na czas, jakim dysponowała, jak również tajny charakter badanych działań, komisja tymczasowa nie była w stanie w pełni zbadać wszystkich przypadków nadużyć i łamania prawa objętych zakresem jej mandatu oraz że w związku z tym jej wnioski nie są wyczerpujące;

228. przypomina zasady i wartości, na jakich opiera się Unia Europejska określone w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz wzywa instytucje UE do wywiązania się z ich obowiązków w związku z art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej i z wszelkimi innymi właściwymi przepisami Traktatów oraz do podjęcia wszelkich odpowiednich działań w świetle wniosków z prac komisji tymczasowej, faktów ujawnionych w trakcie dochodzenia prowadzonego przez komisję tymczasową, a także wszelkich innych faktów, które mogą zaistnieć w przyszłości; oczekuje od Rady wywarcia presji na wszystkie zaangażowane rządy, aby przedstawiły Radzie i Komisji wyczerpujące i dokładne informacje, a w razie konieczności, niezwłocznego rozpoczęcia przez Radę przesłuchań i wszczęcia niezależnego dochodzenia;

229. jest zdania, że nie była przestrzegana zasada lojalnej współpracy zapisana w Traktatach, zgodnie z którą od państw członkowskich i instytucji UE wymaga się przyjęcia środków zapewniających wykonanie zobowiązań wynikających z Traktatów, w których zakres wchodzi poszanowanie praw człowieka lub wynikających z działań instytucji UE, takich jak ustalenie prawdy o domniemyanych lotach i więzieniach CIA, oraz do ułatwienia osiągnięcia zadań i celów UE;

230. przypomina, że w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka państwo członkowskie będące sygnatariuszem Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności ponosi odpowiedzialność za istotne naruszenie jej przepisów, a co za tym idzie również art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej, nie tylko wtedy, gdy jego bezpośrednią odpowiedzialność można stwierdzić w sposób niebudzący jakichkolwiek wątpliwości, lecz także gdy państwo członkowskie nie wypełniło wyraźnego obowiązku przeprowadzenia obiektywnego i bezstronnego dochodzenia w sprawie uzasadnionych zarzutów dotyczących takich naruszeń;

231. odnotowuje doniesienia poważnych działaczy mediów, według których wydawanie w trybie nadzwyczajnym, nielegalne przetrzymywanie i systematyczne stosowanie tortur wobec wielu osób wciąż ma miejsce; odnotowuje także oświadczenie obecnego rządu USA, zgodnie z którym wydawanie w trybie nadzwyczajnym będzie nadal praktykowane, a tajne ośrodki przetrzymywania funkcjonować będą w dalszym ciągu; w związku z tym wzywa do zorganizowania szczytu UE /USA poświęconego walce z terroryzmem, aby poszukać rozwiązań, które położą kres tym nieludzkim i nielegalnym praktykom; nalega, aby współpraca na rzecz walki z terroryzmem była zgodna z wynikającymi z międzynarodowych traktatów zobowiązaniami z zakresu praw człowieka i zwalczania tortur;

232. zobowiązuje Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych do podjęcia, jeżeli okaże się to konieczne przy współpracy z Komisją Spraw Zagranicznych, a zwłaszcza z Podkomisją Praw Człowieka, działań politycznych w następstwie przeprowadzonego przez komisję tymczasową dochodzenia oraz do kontroli rozwoju sytuacji, szczególnie w przypadku, gdyby Rada lub Komisja miały nie podjąć odpowiednich działań, a także do określenia, czy istnieje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia zasad i wartości, na których opiera się Unia Europejska, oraz do zalecenia w oparciu o art. 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej rezolucji, która może okazać się niezbędna w tym kontekście;

233. zwraca się do swojego sekretarza generalnego o opublikowanie, co najmniej w zakresie zgodnym z rozporządzeniem (WE) nr 1049/2001, wszystkich otrzymanych, wydanych i zbadanych dokumentów, jak również dokumentacji z prac komisji tymczasowej, w Internecie oraz w każdy inny odpowiedni sposób i zachęca sekretarza generalnego do zagwarantowania kontynuacji prac w dziedzinach objętych kompetencją komisji tymczasowej po jej rozwiązaniu;

*

* *

234. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, państw kandydujących i stowarzyszonych, a także Radzie Europy, NATO, ONZ oraz rządowi i obu izbom Kongresu Stanów Zjednoczonych, a także do zwrócenia się do nich o informowanie Parlamentu o wszelkich mogących zaistnieć zmianach leżących w obszarze kompetencji wynikających z mandatu komisji tymczasowej.